

CULTURA POPORULUI

Luminează-te și vei fi! — Vocește și vei putea!
C. A. ROȘTIU

Prim-redactor: CONST. CEMAN-RACOVITA REDACTIA: STRADA NICOLAE IORGA Nr. 6. Cluj, Duminecă, 6 Iulie 1924 ADMINISTRATIA: STRADA NICOLAE IORGA 6. ANUL IV. N-RUL 67. Apare în fiecare Duminecă TELEFON Nr. 15-75. TELEFON Nr. 15-75.

BASARABIA

Rușii ne cer Basarabia. Ei cer, adevărat, un plebiscit, un vot al poporului întreg, pentru ca să se vadă dacă și poporul vrea, ori mai vrea, ce odăta a voit sfatul țării. Dacă nu primim, plebiscitul, să fie rășboi, zic unii Ruși, dar nu toți. Dar cei ce vreau să se silească să aducă pe această țară în viață lor.

Odată și odată de lucru pentru Basarabia, cu Rușii tot vom avea. Deaceia este nevoie ca în Basarabia să facem o politică de îngeri ai ei, nu de administratori nepricepuți, cari nemulțămesc lumea, de aceea nici parlamentarii basarabeni nu pot fi jigniți cu nimic. Ei loagă Basarabia moralicește de țara noastră; ei ne-au adus Basarabia; cu ei Basarabienii vor fi mai siguri, decât fără ei. De aceea trebuie spus: Cine nu se silește a lega de trunchiul oricărei inimă basarabeane, rău face.

Toți trebuie să fim una la orice întâmplare ce ar putea să vie de dincolo de Nistru.

Pentru a întâmpina o primejdie rusească neplăcută, un învățat polon vorbind cu ziarul „Neamul Românesc”, ne-a dat sfatul să ne împicăm cu Ungurii și la nevoie să fim contra Rușilor, trei popoare: Românii, Polonii și Ungurii. Ba, pentruca așa ceva să fie cu ușurință, Polonii mai cerea ca Polonia și Ungaria să capete o graniță comună, ceea ce pe Cehi nu l-ar bucura... Așadar ni se cere de acolo o împacare cu Ungurii, ca să putem bate odată — pe Ruși.

Așa par de grele nevoile ce le vom avea cândva. Și în timpul acesta, când străinii ne sfătuiesc la pact cu

Noul președinte al Republicii Franceze: Gast. Doumergue

Gaston Doumergue s'a destinat mai întâi carierei de avocat. După ce a terminat minunate studii de drept s'a înscris în baroul din Nîmes, însă părăsi după puțină vreme primele sale proecte, pentru a intra în magistratură. La 22 de ani fu numit magistrat în Indochina, unde a funcționat câțiva ani, ducându-se apoi în Algeria ca judecător de pace. Nici aici însă n'a rămas multă vreme căci în adevăr politica îl aștepta. În ale-

GASTON DOUMERGUE
PREȘEDINTELE REPUBLICII FRANCEZE

gerile legislative din 1893 și-a pus candidatura în Gard. Fiind ales porni în sfârșit pe calea urăii lui, acia în drumul căreia a putut să-și consacre ardorele sa tinerească.

Gaston Doumergue se afirmă repede prin sinceritatea convingerilor sale republicane, luând loc în primele rânduri ai acelor cari concepeau republica sub forma sa cea mai democratică, cu condițiile de legalitate să fie observate.

Mereu reales, el intră în rândurile senatorilor în 1910 nepărăsind nici-

Cronica literară bucovineană

Monumentul „Stălpul lui Vodă” din Vama, de Iorgu G. Toma

(Monografie cu ilustrații)

Se apropie anul... Zilele de Iulie erau monotone, ploioase și fără de nici o nădejde de seninătate. Pe când ropăitul picurilor era mai în sburdălnicie, chiar atunci răsară Moș Ciuntu, căruțașul, în prag cu comăneacul de suman în amândouă mâinile — vremelnică rămășiță de port, înecă de pe vremea Dacilor — suindu-l sfios, când mai mult în stângă, când sărătuță de privirile-i plecate în dreapta... Prin Bucovina seumpea: Pe drumuri de munte — iată, câteva rânduri publicate de subsemnatul în „Cultura Poporului” despre monumentul „Stălpul lui Vodă”.

O porum spre mănăstirea purtătoare (Vorneștii) — de codice și frumuseți neprețuite — pe vremea străbunilor cu înecătoarea lată. Drumul bun, fără pic de praf, șerpuitor ca un fir de ghem înălțat și lung de să nu-i mai dai de urmă. Așa sânt toate drumurile de munte. Pe alocuri, câte o grăvie de stâncă uriașă stă gata să se prăvăle deasupra noastră. Moș Ciuntu, strunește din hățuri, harabaua o apucă la fugă, în vreme ce obraji lui, încreștați de vreme și roșii, se îngrase de răs... Ajunserăm în satul Vama. Soarele bătea în cumpănă. Poposirăm la un han. Moș Ciuntu după ce bău un chil de vin îi veni să cânte. Apoi se apucă de sfadă cu niște Vămeni, făcându-i „neam de gușești”.

Până ce-și făcu Moș Ciuntu cheful noi vizităm „Stălpul lui Vodă”. Se zice, că pe vremea lui Mihail Racoviță Vodă să fi năvălit Tătarii și atunci Vodă tăbărit cu oștile sale asupră-le. Ajungând în satul Vama, făcu un mic popas și... drept amintire zidi stălpul dela marginea satului stălp creat de jurmăprejur cu lere slavone, fărmășite de turturi. Ca și toate monumentele străbune și pe cale de ruină. Cățiva pini și tin de urât, iar în serile cu vânt molatec, printr'un fâșii lungi și cântu cantece vechi, cântec răboinic. Muzicele și spini l-au năpădit de-a binele. Pe mormintele amintirilor străbune doar spini și urzicele de mai erau de strajă.

Si iată, nu e încă un an, și'n locul rândurilor pline de regret de altă dată, am fericita ocazie, de a vorbi de acelaș monument, cum nici nu mă așteptam...

Un acoperșit tuguat de draniță, în creștetul celor opt stâlpi, îl ferese de ploile dese, colindătoare, pe plaiurile muntilor... Și pe lângă ocoțirea această priitoare își are și monografia proprie, cu citate din autori și pictori, cari o seamă deși streini de neamul nostru, l-au operit o clipită, smulgându-i oarecâte cuvinte de bine: Iată-i, Romstorfer, Sulzer, Hacquet, Teofil Bendella, F. X. Knapp, Ernest Rudolf Neubauer, Johann Mitthwicz, Teodor Codrescu, George Sion, D. Olinescu, dr. Eugen Kozah, Nicolae Iorga, Teodor V. Stefanelli, iar cel care întregeste print'o lucrare minunată, cu mai multe surse, date precise și hărție și tipar superioare, este, d-l Iorgu G. Toma. Lucrarea intitulată „Monumentul Stălpul lui Vodă din Vama” vorbește într'o slovă frumoasă, vie, care este în aceiaș vreme și un certificat unde se vede clar, că în Bucovina se vorbește și astăzi limba curată românească vorbită pe vremuri la palatele Domnești... Cartea îmbracă în haina modestiei și „în acea scurtă și concisă propozițiune bucovineană” este fără îndoială chiar firea autorului ei. Pe d-l Iorgu G. Toma îl cunosc din vremuri triste, din puținele traduceri germane, publicate prin răslețele reviste bucovinene, care seoteau capul la lumina zilei, în grele datorii bănești, mai târziu, pe vremea unirii, din coloanele unui ziar comunist, ca luptător înfocat al condeului. Era poate

Dezvelirea monumentului lui Ion Popescu

Mai înainte de a aduce vorba despre dezvelirea monumentului lui Ion Popescu vreau, dragă cititorule, ca prin câteva trăsături, să-ți zugrăvesc viața acestui mare om, iubitor de neam și țară și devotat apostol al culturii, făcându-te cu acest prilej, să ai puțină de la cunoaște ceva mai de aproape. Fie, că poate chiar îl știi, sau cel puțin ai auzit vorbindu-se despre el, totuși, sunt mulți și dintr'aceia cari, nu l-au cunoscut și nici n'au auzit măcar de numele lui, — ne-cum serviciile mari aduse printr'insul țării și poporului românesc.

Noi știm, fie din istoria țării noastre, fie din istoria literaturii noastre că, cei mai însemnați și mai de valoare bărbați politici, cei mai vajnici luminători și îndrumători ai poporului și chiar și cei mai talentați poeți și scriitori ai țării noastre, își au, sau și-au avut cei mai mulți și aproape toți leagănul din Ardeal. Acolo au văzut lumina zilei și albastrul senin al cerului. De-acolo din mijlocul munților au cântat frumusețelor mame. Cu un evănt cei mai mulți au fost și la Ardealului. Astfel a fost marele Heliade Rădulescu, Andrei Mureșanu și alții.

El s'a născut în comuna Conas, districtul Cetăței de Piatră (Transilvania) la anul 1830. Tatăl său era agricultor, cu oarecare dare de mână și cu puțină cunoștințe de carte. Prima grijă a lui a fost să-și dea copilul la școală, ceea ce și făcuse, înscriind pe Ion la școala primară (se numea atunci normală din Baia-Mare), pe care absolvind-o, a trecut la gimnazul minorităților din acelaș oraș, terminând și cu gimnazul, tânărul Ion Popescu, în dorința de a studia și mai departe, s'a dus la colegiul din Cluj, unde a studiat aproape 2 ani. Pe când era încă la colegiu a izbucnit revoluția de la 1848 și ca toți tinerii de pe atunci pătruns de spiritul naționalist, a luat și el parte de la această mișcare de redemptare națională. Fiind însă urmărit de unguri, a trecut în Bucovina și de aici în Moldova, stabilindu-se la Bârlad.

În Bârlad, s'a deschis un nou teren de activitate pentru tânărul refugiat. Bârladul, care astăzi are aproape 13 școli primare, un liceu de băieți, o școală normală de învățători și una de învățătoare, o școală secundară de fete și o școală profesională, nu avea pe atunci de cât o singură școală primară. La această școală Ion Popescu, a fost numit institutor, funcționând 9 ani, până la 1858. De la această dată, înființându-se mai multe școli primare, a devenit posibilă și înființarea unui gimnaziu și care cu timpul a devenit actualul liceu, înființat de frații Codreanu. La acest liceu, Ion Popescu a fost ca profesor de limba latină, până la 1892, când a ieșit la pensie, după 41 de ani jertfiți pe terenul didactic.

Dar să nu se creadă, că activitatea lui s'a marginit numai pe acest teren. Din contra. Prin inițiativa și stăruințele lui vedem înființându-se în județul Tutova vreo treizeci de școli rurale la 1864, iar la 1870 se întemeiază școala normală de învățători „Regele Ferdinand” și la care școala a fost ca director timp de 21 ani și care școala a fost mai întâi sub înținerea secției „Tutova” a societății pentru înfăptuirea poporului român și al carui președinte era tot el. Mai târziu a trecut sub îngrijirile statului. Ca președinte al societății pentru înfăptuirea poporului român, secejuina Tutova, a întreprins încă dela 1883 o lucrare pentru răspândirea meseriilor și micilor industrii în elementul românesc al țării. Spre acest scop, el a dus singur la începutul anului 1888 deodată 60 de copii în străinătate, pe care i-a așezat pe la maiștri în Brașov, Cluj, Timișoara și alte orașe a căror număr s'a ridicat în urmă la 100.

Ca bărbat politic, I. Popescu a luat parte activă la toate mișcările însemnate din țară, începând de la mișcarea pentru unirea principatelor și până la anul (1895-1898) când fiind partidul liberal la putere, dănsul a fost reprezentantul colegiului II în Cameră.

Dar că toți oamenii cari luptă pentru binele obște, a avut și el multe suferinți în viața sa. Dar nici recunoștința publică nu i-a fost tăgăduită. I. Popescu este ca-valor al „Steii României”, ofițer al „Coronței României”, „Bene-Merenti” el. II. și posedă medalia „Independența României”.

A murit în anul 1901 în vârstă de 71 ani.

Desvelirea bustului

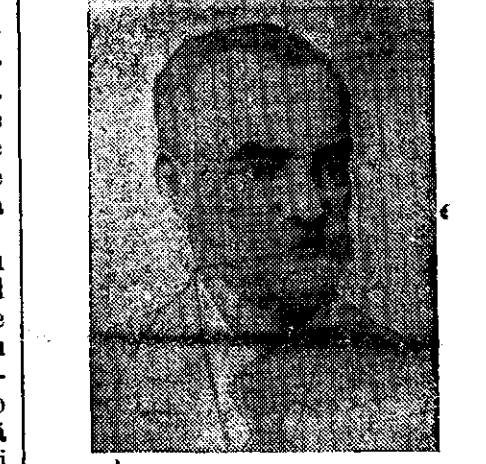
Școala normală de învățători „Regele Ferdinand” care după cum se vede din cele mai sus, este înființată de Ion Popescu, în frunte cu comitetul de conducere al acestei școli, susținând o pioasă recunoștință față de acest mare învățător cultural, a luat hotărârea de a ridica o înălță cheltelele sale un bust spre vecinică aducere aminte, lui Popescu și pe care l'au așezat chiar în fața școlii.

EDUARD CAUDELLA

Pela jumătatea lunii April s'a stins, în Iași, viața unui artist muzical din cei mai de samă ai țării românești, Eduard Caudella.

Născut în anul 1841, în vechea capitală a Moldovei, deși din părinți de origine străină, Caudella deveni român cu trup și suflet din fragedă tinerețe, creștând împreună cu generația nouă de pe atunci, care urma să deie țării noastre lumina, libertatea și progresul științelor și al artelor, de cari până atunci era greu lipsită Moldova.

Fiu al unui alt artist și profesor de muzică din acea epocă, Francisc

EDUARD CAUDELLA.

Caudella, tînărul Eduard primi o instrucție foarte îngrijită, și împreună cu alți fi de boeri mari din Iași, fu trimis să-și completeze studiile în Franța și apoi în Germania.

În Paris ca și în Berlin, Eduard Caudella se lustruște și progresează așa, în scurt timp, încât devine obiectul de laudă și admirație a celor mai buni și severi artiști și critici muzicali.

Reîntors în Iași, ocupă imediat un post de profesor la Conservatorul de Muzică din localitate; dar, mai presus de metoda și predarea cunoștințelor ce-i erau impuse prin funcția sa. Caudella devine copilul drag al întregii societăți românești, prin chipul său de a se purta și a-și manifesta marea sa talent atât în diferitele producții muzicale sau concertate, cât și ca compozitor de melodii, bucoți de studiu și de concert și, mai târziu de opere mari, serii dramatice-muzicale, din cari unele s'au reprezentat cu un prea frumos succes pe scena ieșană, la București și aiurea.

Eduard Caudella a compus muzica mai întâi pentru o operă în 3 acte, cu subiect național, „Fata Rășeușului”, apoi o altă operă istorică „Petru-Rares” în 3 acte, cari s'au reprezentat cea dintâi la Iași, cea din urmă la București, cum și pentru câteva alte scrieri teatrale ca „Adevăr și Minciună”, textul de d-na Matilda Poni, „Traian și Dochia” operă scrisă de N. A. Bogdan, ș. a. Dacă aceste din urmă însă n'au putut vedea lumina scenei, faptul se datorește ori înierții direcțiilor teatrale și nepăsării, — ca să nu zicem ceva mai mult, — pentru producțiunile artistice românești, ori altor împrejurări și mai condamnabile, cari țin de caracterul unor indivizi, cari se cred singuri înzestrați de calități artistice mai ales, cari nu se pot nici tolera, nici încredința la alți oameni.

Nu știu ce vor deveni maldurile de manuscrise, compoziții și orchestrațiile rămase pe urma lui Caudella, care timp de peste 65 de ani a muncit și compus neconștient în muzică, întrucât până în ultimul moment el n'a încetat de a lucra, deși purta pe umăr, povara unei vrăste de peste 83 de ani. Se va găsi oare un om, vrednic reprezentant și susținător al frumoselor arte în România-Mare, care să deie pilde bune urmărilor ce s'ar mai jertfi o viață întreagă, atât pentru educarea tinerimii, cât și cultivarea bunului simț și al frumuseții la noi!

Să nădăjduim! — e tot ce avem mai bun de făcut. N. A. BOGDAN

SCRISORI DIN YOUNGSTOWN, OHIO, AMERICA

PROPAGANDA ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI (Dela redactorul nostru)

6 Iunie 1924

În zilele din urmă aproape toate zările americane aduc știri că în Capitala României e revoluție și că generalul Averescu, în frunte cu 50 mii de oameni au mers la Rege, obținându-i învoirea de a da jos guvernul Brătianu.

Nici unul din aceste ziare nu aduc știri din surse sigure, de unde se vede că e o propagandă împotriva României.

E destul de dureros când țara noastră lasă ca în străinătate să se facă propagandă de felul acesta fără ca cineva să ia măsurile necesare pentru a se trage la răspundere cei ce caută ca din România să facă o țară de oameni neapți de a conduce un popor.

Cu câteva săptămâni înainte s'a scris de cei mai mari scriitori ai acestei țări, că aproape în toate orașele de frunte din România s'a omoară evreii, toate puse la cale pentru a ponegri România, Rămâne acum întrebarea: până când conducătorii noștri din țara mamă vor lăsa atîta descreditate față de România? Nu mai este o altă națiune care să fie atât de ponegrită ca România. S'a vede că numai România e țara care poate fi batjocorită de toată lumea fără ca să le atragă cineva atenția celor ce propagă idei greșite despre țara noastră. Noi de aici împreună cu zările noastre prea puțin putem lua apărarea în privința aceasta. Împotriva celor ce descreditează țara noastră, trebuie luate măsuri mai aspre, mai puternice.

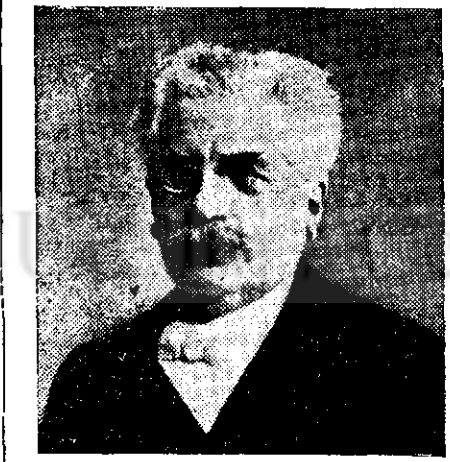
Țara noastră de ce nu poate căștiga câțiva dintre scriitorii de frunte de aici?

Ungaria e o țară mică pe lângă România, cu toate acestea Ungaria are aici atîtea ziare cari sunt filo ungare, aceste ziare mereu scriu în favoarea lor și se folosesc de toate mijloacele pentru a fi crezuți cei mai civilizați.

Noi de ce nu putem avea oameni cari să poată face cîștig țării noastre și să poată descrie țara noastră așa cum e, nu descrie ca una din cele mai barbare țări? Știm ca guvernul românesc cheltuiește milioane de lei pe lucruri cari nu sunt necesare, de ce nu se cheltuiască aceste milioane pentru țară și pentru a se arăta lumii că România nu e așa după cum o descriu dușmanii? Dacă Ungaria poate să cheltuiască bani pentru lucruri mincinoase și propagandă tendențioasă contra noastră, de ce țara noastră n'ar putea să cheltuiască bani pentru a descrie situația așa cum e?

Ziarele noastre de aici poate că vor lua o inițiativă pentru desmățarea celor scris contra țării noastre, dar toate vor fi în zadar dacă nu se va lua inițiativa de către guvernul român pentru a-i face responsabili pe cei ce ne deschitează țara.

În 14-15 Iunie, va fi o adunare de constituire în orașul Canton Ohio, pentru unirea societăților independente cât și a Asociațiunei Liga-Ajutorul și Uniunea S.R.A. Mulți din fruntașii colonilor noștri își îndreaptă privirea la această conferință, și se așteaptă un rezultat fa-

A. MILLERAND,
FOST PREȘEDINTELE REPUBLICII FRANCEZE

odată de atunci înalta adunare. Cariera sa politică a fost dintre cele mai active.

Ministru al Colonilor în cabinetul Combes dela 1902 la 1905, el devine vicepreședintele Camerei părăsind această demnitate în 1906 pentru a intra în ministerul Savriev unde a primit portofoliul comerțului pe care l'a păstrat și în cabinetul Clemenceau, până în 1907. La remanierea acestui minister a trecut la ministerul de Instrucție publică, continuând să conserve acest portofoliu și sub cabinetul Briand până în 1909.

Intrat în Senat, el nu mai apare pe primul plan, decât la 9 Decembrie 1913 când a luat președinția consiliului de miniștri cu portofoliul afacerilor străine. La 10 Iunie 1914 a fost înlocuit prin Ribot, căruia fu urmaș imediat René Viviani în ajunul dramei dela Serajevu, preluând marelui rășboi.

În ministerul apărării naționale, constituit la 27 August 1914 de către René Viviani, Gaston Doumergue a luat Departamentul colonilor, având ca colaboratori pe A. Millerand, Briand, Viviani, Delcassé, Ribot, Albert Savrant, Thomson, Sembat și Jules Guesde.

Ostilitățile odată terminate, Gaston Doumergue așezat în fruntea grupului stîngii democratice, s'a consacrat gînelor lucrări parlamentare agravate de către cel mai crud dintre rășboie, creîndu-și nenumărate prieteni cari mai târziu l'au ridicat la rangul de Președinte al Senatului în locul lui L.-on Bourgeois. (Februarie 1923).

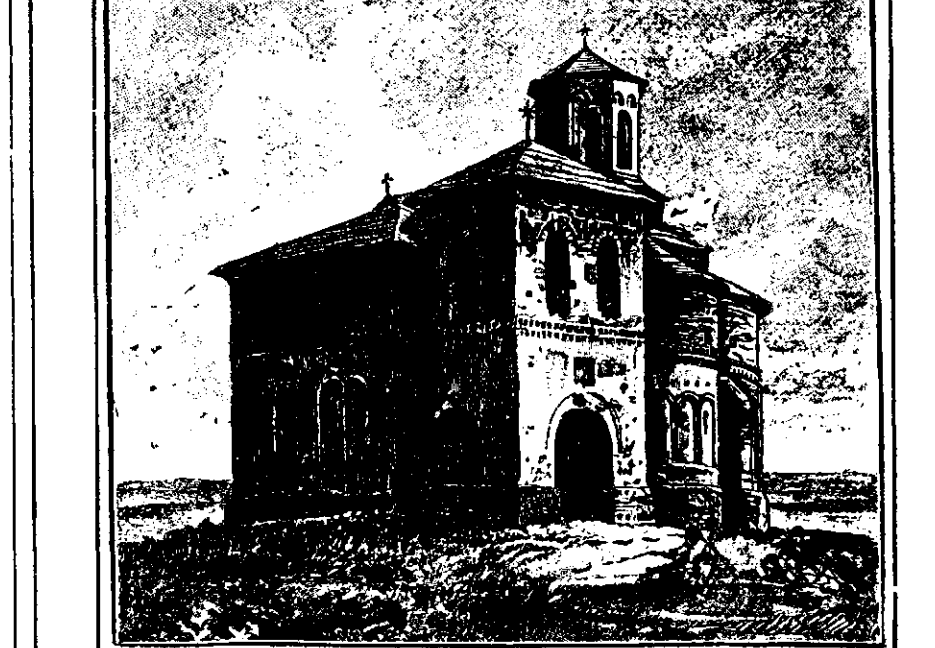
Conștiințiozitatea cu care a ocupat această înaltă funcțiune — a doua din republică — autoritatea, tactul și curtoazia pe cari le-a întrebunțat în orele grele în care cabinetul Poincaré instaura politica sa de luare de grupuri, l'au desemnat alegerei numeroșilor săi prieteni cari văzând în el omul drept și patriotul desăvîșit l'au adus la postul cel mai înalt al republicii.

Dacă Millerand a fost forțat să demisioneze — contra voinței constituției — alegerea lui Doumergue a salvat intrucăvta pericolul care amenința Franța. Există o înaltă conștiință națională la acest popor Francez care chiar, dacă dă binelui câteodată în cap, știe să-l apuce de picior, când e gata să se prăbușească cu desăvîșire. V. M.

OLIVER SUCIU ȘI UN SOLDAT

Domnule Oliver Suci, iată că-ți spun „domnule” doar, moartea fii-răpi și titlu de cavaler, cum fii-răpi vreați înăuntră... să mă ierți, că-ți scriu din vîră necunoscut... dar, rășboiul se dăce în lumea unde nu mai sunt nici miniștri, nici profesori, nici generali — și toate sunt albe. Rășboiul meu fii-ri serii domnule to-tenent de aviație Oliver Suci, pentru că moartea ta, căruia i-se spune accident, de fapt este o erope. În vremea asta rășboie de patîină și răutate, se desprinde din întunerec sufletul alb al jertfei și plutește, ca un porumbel în amurgul infinitului... Când alții mesteacă adîni și rin în pahar, când alții sîrădau femei și rigădau după prînzul obositor... tu Oliver Suci, voi Oliveri, voi aviatori români, vă ridicați în slavă, duceți în vîrăzuri curajul și dragostea de lumină a românilor... vot, spuneți sic tur ad astru, căci din-pretuind lutul și murdăru lui in-dema, că înfrățiți cu soare, cu co-cărți, cu vîntul parfumat... căci vrei să arătați, că neamul acesta pe care alții îl dușmănesc... are suferi gata de jertfă... Oricînd gata de a se jertfi pentru ideea urăci-rii în slavă... Erou ai fost și împreună cu orăscul tău, soldatul ereditos, Oliver Suci, ai peccatut cu sîngele tău tîndr cartea de botz a noiei României... Căci tu și camerazi tăi sunteți noua Românie, curată și puternică, sfîntă și bună... și tu și orăscul tău soldatul ereditos Ilie Cristea... ați murit luptîndu-vă pentru tîbănda luminei... ...și Clujul a revenit în a ocu-pația de zi. Pe străzile s'a uitat cor-tețul care a dus cadavru lui... sîngele a murit... cununile se vor vesteji... în degetele mele condeul tău însă tare și sorie dîr, să repe-de-o mie de ori: tu, Oliver Suci și tu, soldat ereditos, morți în slavă pentru o idee de înălțare, voi sun-teți sufletul României, și vom birui! EMIL ISAC

DIN TRECUȚUL NOSTRU

Biserica Miranților din orașul Suceava (Bucovina); cea mai veche catedrală a Mitropoliei Moldovei, în care fu miruit și Voevodul Ștefan-cel-Mare

P E N T R U S A T E N I

R A V A Ș E D E L A S A T E

Din Bicăz (Jud. Neamț)

În ziua de Înălțarea Domnului s'a făcut pomenirea eroilor căzuți pe câmpul de luptă.

După serviciul liturgic, s'a slujit parastasul de către preotul paroh Teodor Bors. Au luat parte toate autoritățile comunale și școlile din: Cârnu condusă de dl Victor Săndulescu, Bicaz condusă de dra Didica Trifan. Au luat parte multă lume împreună cu dl administrator al Domeniului Coroanei din localitate.

Printre cuvântare bine pregătită preotul T. Bors care e și învățător, a arătat însemnătatea acestor zile. După amiază, la Teatrul Populor, a urmat serbarea școlară. Serbarea s'a deschis cu „Trăiască Regele”, cântat pe două voci, de corul școlii din Bicaz. Școalele din Cârnu și Tărcu au avut producții: poezii, cântece, ș. a. la școala din Cârnu a reprezentat piesa de teatru într-un act „România Mare”, de Faur.

Elvii aceste școli au jucat bine în această piesă. Ei sunt: Elevele A. Popei Elena, Dănilă Ecaterina, Olteanu Maria, A. Popei Eleonora, Drăgășanu Ilieana și elevii Mrejeru N., Mrejeru Alex., Arsinte C. și Drăgășanu N.

Școala din Bicaz a fost cea dintâi, care a avut succes strălucit.

Dra Didica Trifan, învățătoare tânără cu dor de muncă și de luminare poporului românesc, a primit pe ascultători cu elevii d-sale. Elevii au jucat „Alunelul”, „Hora”, și la urmă „Danțul cu bastoanele”. Cântecul dela școala din Bicaz au fost pregătite de preotul T. Bors, care e și un bun muzicant.

La serbare au luat parte foarte mulți ascultători. La urmă d-l D. Trifan, a mulțumit celor de față.

v. s.

Din Cârnu-Bicaz (Jud. Neamț)

În ziua de Duminecă Mare a avut loc șezătoarea populară în localul școlii. Serbarea s'a deschis cu „Imnul Școlar”, cântat de corul școlii. Au urmat apoi diferite producții, recitări de anecdote, poezii patriotice ș. a. Printre producții s'a citit, de către învățător, sfaturi și știri de prin revistele „Cultura Populului”, „Vestitorul satelor”, „Lămură” și „Albina”. S'au cântat frumoasele cântece: „Dute iarnă, Ciobănașul, Mama mea și Mugur mugurel”. La urmă dl Victor Săndulescu, învățătorul acestei școli, a cântat cântecul popular „Mărită-te”, care a stârnit vii aplauze. La sfârșit a vorbit sâtenilor, în puține cuvinte, despre însemnătatea acestor „șezători”, mulțumind sâtenilor pentru buna voință și dragostea ce au avut-o de a veni la această „șezătoare”. Cu toate că sala școlii e destul de încăpătoare mulți dintre privitori stăteau pe la feestre ne mai încăpând înăuntru.

Un lucru care ne-a bucurat mult e acesta: tot timpul cât a ținut serbarea, crâșmele din sat — cari erau deschise — au rămas pustii, sâtenii luând drumul spre școli. E un semn bun că astfel de șezători își au rostul lor.

Dorim ca astfel de șezători să se facă cât mai des în acest sat unde oamenii sunt târâți spre cele trei crâșme amețitoare.

D. S.

Din Gălgău (Jud. Sălaj)

Elevii școlilor primare din comunele Gălgău, Tihău, Chechis, Borza și Prodănești, au fost adunați în comuna Gălgău, pentru a sărbători împreună cinstita eroilor.

După amiază sosese elevii școlilor din comunele arătate. A fost foarte frumos să vezi cum elevii școlii din comuna Tihău în rânduri de câte patru, după ei flăcăii și fetele din comună cu muzica lor, iar în urmă bărbai și femei înaintau cântând cântece naționale.

După sosirea elevilor dela școli — în număr de vreo 300 — șosele mari oșpetele aleși dintre cari dl Inginer P. Georgescu, directorul minelor de cărbuni din Tihău cu doamna, dl E. V. Ionescu administratorul minelor de cărbuni cu doamna, dl d. Cornel Ghișe primpreotul plasei Jibou cu doamna, dl Alexandru Comșa notar cerșul din Jibou, dl Aug. Podoba preot gr. cat. din Gălgău cu doamna, ș. a.

Serbarea s'a început cu cântarea Imnului Regal de către elevii școlii primare din localitate. După aceasta au urmat declamații (poezii spuse) cântece, jocuri, executate cu precizie de elevii celor cinci școli, iar învățătorul Aug. Maxim din Tihău a ținut o conferință frumoasă despre: „Eroii neamului românesc”. După serbare a urmat joc până seara.

Cum vedem pe zi ce trece învățătorii noștri ne aduc și ne dau din ce în ce mai multe momente pline de avânt moral și cultural. Le aducem mulțumiri, căci prin ei ziua eroilor a rămas adăncă săpată în sufletele și inimile noastre.

v. s.

Din Gălgău (Jud. Sălaj)

Fiind pios și folositor lucru a se pomeni faptele mari și mărețe din viața neamului, amintirea zilei de Mai în comuna noastră de pe valea Almașului s'a prăznuit cu mare cinste.

Virgil d. Delababu

Elevii școlii primare de stat, sub conducerea învățătorului A. Maxim, au mers la biserică să iele parte la sfânta liturghie. Liturghia în urma boalei preotului local, nu s'a ținut ci numai utrenia. După utrenia elevii școlii au cântat mai multe cântări naționale, iar învățătorul Aug. Maxim a ținut poporenilor o conferință despre: „Însemnătatea zilei de 10 Mai”.

După amiază elevii școlii au fost conduși de învățătorul lor în pădurea de lângă minele de cărbuni din această comună. Aici s'au adunat foarte mult popor din comuna Tihău și Gălgău. La poartă făcută de învățătorul local, vin și elevii școlii primare din comuna Gălgău, în număr de vreo 70, în frunte cu învățătorul lor Ioan Cioban, învățătorul al II-lea Remus Mureșan, d-na Cioban, O. D. Augustin Podoba preot în Gălgău, ș. a.

La această frumoasă serbare au mai venit și elevii școlii primare din Var, în număr de vreo 35, conduși de învățătorul lor Ioan Tărlungă și învățătorul Gheorghe Ciobotar din comuna Turbura. Șosele și elevii școlii primare din comuna Prodănești, în număr de vreo 30, în frunte cu învățătorul lor Ștefan Hăușiu. Erau la un loc patru școli cu 6 învățători. Șosele apoi și dl Inginer P. Georgescu directorul minelor de cărbuni din Tihău împreună cu doamna. Dl E. V. Ionescu administratorul minelor de cărbuni cu doamna, dl Mili Chirehni magazinerul minelor cu doamna. Vin și domni D. Georgescu și N. Spiridon funcționari la Banca Generală a Țării Românești din Jibou. D-l plutonier Ilie Sora șeful postului de jandarmi din Chechis și alții.

La ora 3 după cântarea Imnului Regal de către elevii școlii primare din localitate dl Inginer Petru Georgescu deschide serbarea prin o cuvântare foarte frumoasă, arătând scopul serbării acestei.

Urmează apoi cântece jocuri executate de elevii celor patru școli, iar învățătorul Ioan Cioban din comuna Gălgău țin o conferință poporenilor și elevilor despre însemnătatea zilei de 10 Mai. Învățătorul Augustin Maxim încheie serbarea prin o cuvântare frumoasă în care mulțumește tuturor cari au luat parte la această serbare. În special mulțumește domnilor învățători din împrejurimi cari au dat tot concursul lor moral și material la reușita acestei serbări. După aceasta a urmat joc până seara. Pe lângă succesul moral a fost foarte mulțumitor și cel material, încasându-se peste 1500 de lei, cari buni s'au împărțit biseriei și școlii de aici.

Cu ocazia aceasta dl Inginer P. Georgescu, a dăruit 600 de lei pentru elevii dela cele patru școli cari se vor distinge la examenele de absolvire.

Sărbătoarea aceasta va rămâne în mintea tuturor sâtenilor, ca una dintre cele mai frumoase din viața lor.

A. V.

Din Ghenciu (Jud. Satu mare)

O frumoasă pildă biseriească ne arată puțin dar inimioși români

GRIGORIE POP, student.

Scrisoare din Galați

Asociația funcționarilor cooperatori din județul Covurlui, cu reședința în Galați, la Federația „M. Kogălniceanu”, și-a început activitatea sa culturală în acest județ în afară de biblioteca însemnată ce o are la cercul cultural cooperatist din Galați.

Ea și-a cumpărat un cinematograf cu care dă reprezentări în județ, în fiecare sârbătoare. S'a hotărât că la matinee (reprezentări după amiază) să iele parte elevii școlii primare din satul unde se dă reprezentarea. Pentru ei se vor desfășura filmuri cu vederi și comedii potrivite bunei educații de care au nevoie să li-se dea acasă și în școală. S'ar vor reprezenta pentru oameni mari deosemena vederi, apoi drame sau altceva instructiv în vederea gospodăriilor, ș. a. și la urmă o comedie, — toate după ce mai lăută s'a ținut câte o conferință cooperatistă din partea oamenilor de specialitate.

Filmele ni le procură Fundația culturală „Principele Carol” dela București.

Pentru aceste scopuri, inspectorul școlii din Galați, ne-a pus la dispoziție toate școalele primare din județ în ale căror săli vom da reprezentări cinematografice.

Prima reprezentare s'a dat în comuna Băleni, Duminecă 22 Iunie. Sâtenii au fost foarte satisfăcuți la rulara următoarelor filme: „Peste mări și țări — Calatoria A. S. R. Principele Carol în jurul pământului 1920”. (Vedere realitate I și II). — „Vis și realitate” dramă în patru acte. „Muki la bae” comedie în două acte. Sperăm ca prin acest mijloc, cu filme alee și cu prețuri foarte reduse, să dăm poporului posibilitatea de a pătrunde mai adânc în cadrul cunoștințelor folosite.

PETRE N. TANVU

în comuna Ghenciu, cari neerunță nimic, prin donații adunate cu liste de subscripții și-au cumpărat un clopot.

Sfântirea acestui clopot s'a făcut în ziua de Duminecă, 22 Iunie. De dimineață au sosit în comună o mulțime de lume ca să fie de față la sfântirea clopotului.

La orele 10 vechiul clopot a chemat pe credincioși la sfânta liturghie, care a fost ținută de D. Ludovic Vida protopop în Cariei mari și P. S. Alexandru Grama, părintele sufletesc a comunei. În tot timpul sfintei liturghii muzica din Vezendiu a cântat răspunsurile minunate, stăruind clipe înălțătoare în sufletul sâtenilor.

La sfârșitul liturghiei norodul a ieșit în curtea biseriei și în fața clopotului împodobit cu flori frumoase, s'a cântat Acatistul Preacurții.

P. S. Ludovic Vida ca trimis al episcopiei a ținut o frumoasă cuvântare, arătând, ce însemnată este clopotul, spunând că el: plângă pe cei morți, cheamă pe cei vii și alungă furtuna. Vorbirea d-lui a seos multe lacrimi din ochii ascultătorilor.

Preotul d. Alex. Grama, citește numele acelor oameni, cari au bine voit a contribui cu ceva la cumpărarea acestui clopot.

La orele 1 clopotul este ridicat în fața tuturor, în turn în mijlocul cântecelor de muzică. O bucurie nespusă cuprinde pe toți când noul clopot începe să sune.

După masă la orele 3 s'a ținut examenul de religie a elevilor dela școala primară română, sub prezidenția P. S. D. Lud. Vida.

Seara a avut loc o petrecere populară; venitul a fost pentru biserie gr. cat. din localitate.

Tot cu acest prilej țiu să spun, că ar fi bine dacă repausul duminecilor, s'ar ținea în fiecare comună.

Ca simplu călător, mergând la Ghenciu, am văzut pe hotăr o mulțime de oameni cari încăreau fână deși era zi de sârbătoare — dumineca tuturor sâtenilor, pe lângă așia și sfântirea clopotului. Din curiozitate am întrebat pe unul de ce lucrează și Dumineca? Mi s'a răspuns că sunt siliți, fânul e al comunei și dacă nu-l poartă, atunci d-l primar și notar li amendează.

În interes național, ar fi bine ca și sâtenii aceia care zi și noaptea muncesc câmpurile arse de soare, are dreptul la odihnă și simte lipsa de a merge în locașul sfânt al Domnului, cel puțin — Dumineca.

Suntem în al cincilea an dela înființarea României Mari, fiecare om ar trebui să știe cât de puțin românește. Cu durere trebuie să scriu că nu e așa. În Ghenciu se află un local pe pârtele căruiu stă scris: Krizma — ori om, să fie omul acela ori român ori de altă naționalitate, eu cred că dl Sigismund Budoș, în calitate de cetățean român și-ar putea lua atâta osteneală ca să scrie: cărmăci.

De altfel aceasta comună așa cum se prezintă cu gospodării bine îngrijite, case curățate, pare a fi o comună frumoasă și bogată, dar, fiecare lucru își are cursul său.

GRIGORIE POP, student.

Incheierea anului școlar la Școala Superioară de Comerț din Cluj

Amul școlar la școala superioară de comerț din Cluj s'a încheiat în 29 Iunie cu o deosebită însuflețire. Directorul acestei școli, dl A. Ionescu, în discursul ținut a seos în lumina faptelor însemnate, că de această dată sunt cei dintâii absolvenți din această școală și în general din celelalte școli comerciale din Ardeal. Pe scurt a arătat greutățile întâmpinate cu înființarea școlii, — D-sa fiind înțeleptul acestei școli — apoi a arătat scopul ce urmărește școala având în vedere goul ce trebuie umplut prin absolvenții ei în viața noastră economică.

Au terminat școala 21 elevi și eleve — fiind dăsa aceasta mică — toți acești absolvenți au fost plasați de direcțiune pe la diferite întreprinderi comerciale și economice, ba chiar cererile ofertanților au întrecut numărul absolvenților.

După aceasta a urmat un program bogat, executat de elevii școlii.

1. Vestește a spus bine câteva poezii. Absolventul Români a cântat la pian câteva buciți clasice, apoi a acompaniat pe colegul său Iatan, care cu vocea-i sonoră și plăcută ne-a cântat câteva buciți populare.

Elevul Lăzărescu ne-a recitat foarte bine monologul: Sâmburele. A urmat un joc național.

În urmă d-l Dr. V. Sen, inspectorul învățământului secundar, într-o cuvântare frumoasă a arătat importanța și rolul ce trebuie să-și fie fiecare absolvent în viața economică, căci numai astfel vom putea ajunge întruadevăr la o viață economică proprie și cu adevărat națională.

F.

Și într-o bună zi conducătorii de ieri au observat, că ei conduc treburile țării, țărani își muncesc pământul străbun cu toată truda, între ei s'au așezat însă o nouă ceață de oameni, străini atât lor, cât și poporului băștinat. Au început deci ei să iele măsurile ce credeau de trebuință, a fost însă prea târziu, căci a sosit ziua judecării, care i-au dat și pe ei afară.

Am moștenit astfel noi în ținuturile alipite o astfel de stare de lucruri, după cum țara mamă moștenise la fel acum vreo 60—70 de ani.

Se pune întrebarea: cari sunt mijloacele de luptă și îndreptare a acestor lucruri?

Pentru creșterea unei generații de industriași în țara-mamă s'au înființat școli interioare de meserii în orașele mai mici și câteva școli superioare de arte și meserii în București, Iași și Craiova. În școlile interioare au învățat copiii câteva meserii în atelierelor școlii, ca apoi să devie industriași. În cele superioare cu ateliere mai ferlurite și mai mari s'au învățat în vederea creșterii unei generații de conducători tehnici, cari însă, mai târziu au devenit funcționari. Că în ce măsură și-au ajuns scopul aceste școli vom vedea mai la urmă, când vom face o înfățișare între ele și sistemul ce a existat în Transilvania.

Ștăpânii de ieri al ținuturilor alipite de-așemenea au început să lucreze după sistemul școlilor superioare de arte și meserii ca cele din București, Iași și Craiova, instalându-se însă numai cu câte una, cel mult două ramuri de industrie de pildă lemn și metal. Iar pe lângă acest sistem s'a ocupat cu înființarea de căminuri pentru ucenici a tot felul de industrii, dându-le în aceste căminuri casă și masă, iar învățătorii profesionali având să-și câștige fiecare după puterile sale la vre-unu industriei din oraș.

Astfel de căminuri au fost în Cluj unul și la Timișoara două, susținute de oraș. După preluarea imperiului s'au mai înființat două unul la Oradea-Mare, altul la Târgu-Mureș, iar

Naționalizarea industriei și comerțului

Dintre nenumăratele probleme de refacere și reorganizare de ordin cultural, economic și național, în locul de frunte stă naționalizarea industriei și a comerțului. Privind chestiunea din aceste puncte de vedere, vom încerca să lămurim întâi scopul care trebuie urmărit prin naționalizarea acestor factori productivi, apoi să arătăm mijloacele cele mai potrivite pentru ajungerea acestui scop.

Industria noastră — puțină și slabă cum e — este în mâinile străinilor. Cauzele sunt diferite. Ca să fim bine lămurii ar trebui să facem istoricul acestor ramuri de activitate după provincii, cum însă există puncte comune pentru toată țara le vom arăta pe acestea.

Poporul nostru fiind înfidelnic de veacuri cu lucrarea pământului, — de foarte multă proprietate altora, fie aceștia români sau străini, — s'a mulțumit cu produsele muncii sale câștigate cu multă trudă. Dirigătorii ocupau proprietarii moșilor sau străinii aduși de stăpânire pe capul bieților oameni. Numai în dirigătorii de pe la sate puteau să ajungă, în timpurile mai nouă, câte un fiu de țărăn, cum sunt posturile de învățători, secretari (notari) și preoți. Din fii acestora apoi mai ajungea din când în când câte un dirigător la stat sau câțiva medici, advocați, ș. a.

Se formase în mintea țărănilor nostru încredințarea, că în afară de marea majoritate din urmași lor, cari au să continue munca străbunilor, foarte puțini sunt aleși, cari vor avea norocul, să ajungă domni. A fi domn era lucru întocmai, ca a fi parazit, adică a fi povara societății sau hrăpăreț pentru a se îmbogăți fără multă trudă. Țărani nu se mai gândeau, că a paratului statului are multe suruburi și cere muncă multor oameni, cari toți muncesc după felul și priceperea lor. Nu mai știau că în afară de câțiva producători primitivi dela sate, viața cere multe brațe de muncă ca să se poată menține omenirea la nivelul ceat de cultura crescândă și că aceste înfidelități sunt mijloace de trai, ba chiar și de câștig. Nu-și bătea nimeni capul că acești oameni de pe la orașe fiind mai aproape de viața culturală oșia și sfântirea clopotului. Din curiozitate am întrebat pe unul de ce lucrează și Dumineca? Mi s'a răspuns că sunt siliți, fânul e al comunei și dacă nu-l poartă, atunci d-l primar și notar li amendează.

În interes național, ar fi bine ca și sâtenii aceia care zi și noaptea muncesc câmpurile arse de soare, are dreptul la odihnă și simte lipsa de a merge în locașul sfânt al Domnului, cel puțin — Dumineca.

Suntem în al cincilea an dela înființarea României Mari, fiecare om ar trebui să știe cât de puțin românește. Cu durere trebuie să scriu că nu e așa. În Ghenciu se află un local pe pârtele căruiu stă scris: Krizma — ori om, să fie omul acela ori român ori de altă naționalitate, eu cred că dl Sigismund Budoș, în calitate de cetățean român și-ar putea lua atâta osteneală ca să scrie: cărmăci.

De altfel aceasta comună așa cum se prezintă cu gospodării bine îngrijite, case curățate, pare a fi o comună frumoasă și bogată, dar, fiecare lucru își are cursul său.

GRIGORIE POP, student.

Și într-o bună zi conducătorii de ieri au observat, că ei conduc treburile țării, țărani își muncesc pământul străbun cu toată truda, între ei s'au așezat însă o nouă ceață de oameni, străini atât lor, cât și poporului băștinat. Au început deci ei să iele măsurile ce credeau de trebuință, a fost însă prea târziu, căci a sosit ziua judecării, care i-au dat și pe ei afară.

Am moștenit astfel noi în ținuturile alipite o astfel de stare de lucruri, după cum țara mamă moștenise la fel acum vreo 60—70 de ani.

Se pune întrebarea: cari sunt mijloacele de luptă și îndreptare a acestor lucruri?

Pentru creșterea unei generații de industriași în țara-mamă s'au înființat școli interioare de meserii în orașele mai mici și câteva școli superioare de arte și meserii în București, Iași și Craiova. În școlile interioare au învățat copiii câteva meserii în atelierelor școlii, ca apoi să devie industriași. În cele superioare cu ateliere mai ferlurite și mai mari s'au învățat în vederea creșterii unei generații de conducători tehnici, cari însă, mai târziu au devenit funcționari. Că în ce măsură și-au ajuns scopul aceste școli vom vedea mai la urmă, când vom face o înfățișare între ele și sistemul ce a existat în Transilvania.

Ștăpânii de ieri al ținuturilor alipite de-așemenea au început să lucreze după sistemul școlilor superioare de arte și meserii ca cele din București, Iași și Craiova, instalându-se însă numai cu câte una, cel mult două ramuri de industrie de pildă lemn și metal. Iar pe lângă acest sistem s'a ocupat cu înființarea de căminuri pentru ucenici a tot felul de industrii, dându-le în aceste căminuri casă și masă, iar învățătorii profesionali având să-și câștige fiecare după puterile sale la vre-unu industriei din oraș.

Astfel de căminuri au fost în Cluj unul și la Timișoara două, susținute de oraș. După preluarea imperiului s'au mai înființat două unul la Oradea-Mare, altul la Târgu-Mureș, iar

orașul Timișoara a mai înființat două. Ca să cunoaștem bine organizația acestor căminuri, și să putem face o comparație între acestea și celelalte, existente voi face o scurtă privire asupra lor așa dupăcum am primit înformațiile dela directorii acestor căminuri.

Ucenicii se primesc în căminuri de către eforia cumpusă din director și alte personalități. Elevii, care are cel puțin 4 clase primare își alege una din industriile care-i place. Directorul având avizul industriașilor solicitori li așează la patron pe 2 săptămâni timp de probă. Dacă se învoiesc amândouă părțile să încheie contractul pe 3 ani.

În acest timp elevul nu poate fi întrebuințat decât numai la munca profesională. De 2—3 ori pe săptămână elevul umblă la școala de ucenici (șc. profesională gr. I) unde își întregeste cunoștințele de cultură generală și profesională. Patronul se obligă că va plăti pentru ucenic căminului 150-200 Lei lunar, pentru înțelegerea elevului în internat, cealaltă sumă fiind integrită de stat.

Aceste institute, sunt minunat conduse și întreținute. Băieții sunt foarte cuvințioși, muncitori și foarte bine întreținuți. Au biblioteci, bae, ș. a.

Folosul acestui sistem față de celelalte sisteme este, că elevii își pot alege oricare meserie aflată în oraș, nu ca la școala de meserii, unde toate se fac după program-tipic și se învață numai câteva meserii.

Copiii de foarte multe ori vin cu gândul să se facă tâmplari, mecanici, croitori ori pantofari; aici, însă, primește instrucții din partea directorului despre alte ramuri mai bănoase, până acum necunoscute elevului, și elevul se învoiesc.

În astfel de condițiuni în timp de câțiva ani vom avea crescută o generație de industriași modeste, muncitori, nu prin anumite șabloane și programe, ci prin însăși necesitățile dictate de lipsurile vieții.

Tot astfel se primesc aici și ucenicii pentru comerț.

Directorii căminurilor țin într-una legătură de control cu patronii, cu învățătorii din jur pentru reerutarea elementelor de care e nevoie.

Organizarea acestor căminuri în toate orașele mai mari se impune, căci astfel naționalizarea industriei și comerțului, și romanizarea orașelor nu este cu puțință. Cei câțiva funcționari dela orașe și publicii consumatori dela sate va fi și pe mai departe lăsați la voia exploatarea oamenilor străini. Toată bogăția țării nu ne folosește la nimic, dacă nu vom avea brațe de muncă îndestulătoare pentru prelucrarea materialelor brute în fabricate de consum.

Ținem să le spunem acestora, chiar acum în preajma reorganizării învățământului, când se lucrează cu zor la proiectele de legi, cari mai târziu vor fi menite să ne dea o organizație școlară sănătoasă și trairică atât din punct de vedere cultural, cât și economic național.

Ma adresez învățătorilor și preoților ca să îndemne copiii la meserii, ca astfel să se umple goul atât de simțit în viața noastră economică.

Directorii și conducătorii acestor căminuri vor ști negreșit cari sunt nevoile cele mai simțitoare, unde până în prezent n'avam nici un român, de ex: zincografi, tipografi la mașinile de eules, fotografi ș. a.

T. FLORIAN

Apărarea împotriva lăcustelor

Citim în ziare, că în unele locuri s'au arătat lăcustele, cari fac mari pagube sămânțurilor. Ținem să arătam cititorilor noștri, măsurile cu cari ne putem apăra împotriva acestor periculoși dușmani ai gospodăriilor.

Lăcustele sunt niște animale de mărimea greurilor de câmp. Ele se înmulțesc prin ouă pe cari și-le depun în crăpăturile pământului, mai ales când este secetă. Din ele cresc puili, cari rod toată vegetația astfel, că pământul rămâne ca ars. În timpul acesta ne putem apăra împotriva lor în felul următor: Scoatem din tot satul pâna și o coasem într-una, ca să fie cât de lungă. Facem dintr-oasă un gard în formă de V. Gardul trebuie să fie de un metru înălțime și trebuie înțărît cu niște pari (jârși). La capătul unghiului V săpăm un șanț sau o groapă mare.

După ce ne-am pregătit astfel gardul, vom ieși cu toții din sat și înarmăm cu stegulețe negre (cărpe negre) ne vom înșura cu fața către vârful unghiului spre gard.

Vom începe un zgomot asurzitor și le vom alunga către groapă (șanțul) din vârful unghiului pentru a le putea aici nimici. Omortrea lor se face, că aruncăm în groapă var nestăns peste care apoi turnăm apă.

Această măsură de apărare trebuie luată până nu le-a crescut aripile, căci după aceasta nu le mai putem prinde, ci ele se vor ridica în stoluri mari și groase și vor sbura într-alte părți, încât vor înțuneca soarele și unde se vor lăsa la pământ vor nimici tot.

Lăcustele sunt cele mai periculoase dintre toți dușmanii vegetalelor, de aceea și autoritățile să îngrijească din vreme ca ele să fie nimicite.

Sfinții apostoli Petru și Pavel

Sâmbătă, în 29 Iunie (12 Iulie st. n.) facem pomenirea Sfinților apostoli Petru și Pavel, cari au murit pentru Hristos în ziua de 29 Iunie a anului 67.

Sfântul Petru s'a născut în satul Viteaida, din Galilea, și a fost fiul unui om cu numele Iona. Numele lui mai înainte era Simon. Avea un frate cu numele Andrei, care l-a dus odată la Iisus. Pe Iisus l-a urmat însă numai după-ace a fost chemat lângă lacul Ghenezaretului, cum am văzut la Duminecă a doua după Rusali. Iisus pe Petru l-a iubit atât de mult, încât niciodată nu s'a despărțit de el. Când Iisus s'a schimbat la față în muntele Tavorului și când a înviat pe fata lui Iair, a fost și Petru de față. Pentru credința lui, Iisus l-a pus numele Petru, după-cum citim în sfânta Evanghelie de astăzi, însemnând, că credința lui e tare ca piatra. Numai odată s'a clătit credința lui: atunci, când s'a lăpădat de Iisus în curtea lui Caiafa, dar această rătăcire și-a sp

ABONAMENTUL: Pe un an 200 lei.
Pentru săteni, învățători, profesori,
preoți, studenți, funcționari, mese-
rieri și muncitori 150 lei pe un an.
Abonamentul se plătește înainte; se
face abonamente și pe jumătate an

Cultura Poporului

Abonamentul pentru instituții finan-
ciare, bibliotecă, cluburi și localuri
publice 300 lei. Pentru scriitorii
fociei minimum 300 lei. În America
3 dolari. În Jugoslavia 100 dinari
pe an. În străinătate 300 lei pe an

SAPTAMANA POLITICA

În țară
Frământările în sânul partidului național-tărănist se continuă. Până în prezent nu s'a ajuns la o înțelegere definitivă în privința fuziunii (contopirii), deși congresul care hotărâse fuziunea s'a ținut.

Atât țărăniștii, cât și naționaliștii, cer guvernului darea în judecată a lui C. Stere. Să spună că actele s'ar fi pierdut.

Tărăniștii în urma noilor încercări au formulat noi condițiuni în care cer, ca la conducerea noului partid de lângă dl Maniu să mai fie și dl Mihalache cu aceleași puteri. Comitetul central provizoriu al partidului fuzionat să fie desființat până la alegerea comitetului definitiv, ș. a.

Di Mihalache a primit mandat ca să rupă fuziunea în caz că membrii partidului național ar pune noi condițiuni, în afară de cele formulate cu ocazia fuziunii.

Comitetul executiv al partidului național s'a întrunit săptămâna trecută, și a discutat aceste noi condițiuni.

Di I. G. Duca, ministrul de externe va pleca la Praga ca să ia parte la conferința Statelor Mici. Înțelegeri. Dsa a declarat că chestiunea Basarabiei nu va fi luată în desbateri la această conferință.

La Londra se va ține în curând conferința Statelor Aliate, unde se va discuta repartizarea (impărțirea) despăgubirilor de război datorite de germani. Interesele țării noastre vor fi susținute de dl N. Titulescu, ministru plenipotențiar (cu puteri depline) la Londra.

În străinătate
ÎN LONDRA (capitala Angliei) se fac pregătiri în vederea conferinței

TARNAUCA-PROBOTEȘTI

Tarnaucă-Probotești, sat cu așezare veche, în ținutul Dorohoi, se află în sus dela Dorohoi, cale de 24 km; la 2 de orașul Herța și 28 de Cernăuți. Are 1650 capi de familie, și se compune din satele Probotești, cu cătunele lui, Pătrășcenii și Chisnău. Sediul e în Tarnaucă, și e reședință de comună. Are o poziție cu brăzdări de coline și văi, pe care se află așezat satul. Moșia a fost dăruită războierilor pe la 1480 de Ștefan „Acel Mare” cum mai spuneau bătrânii, dar cu timpul s'au nimicit prin cumpărare de către un Grof Neamț, care a dat formație domeniului de peste 6500 fclci, care au trecut prin rudenie, familiei Domitoare Sturza. Pe la 1842 stăpânea Alecu Sturza, visticniul Moldovei.

Pământul e productiv, brăzdat de văi, fără cursuri de apă, însă cu multe izvoare, așa că imediatitatea e stăpână și seceta nu prea are sălas.

Până la 1909, moșia a fost stăpânită de diferiți proprietari, cari o treceau din mână în mână, iar de atunci s'a cumpărat de oameni, prin Casa Rurală, după stăruințele comitetului în frunte cu preotul Sandovici, pripijitor fiind D. Sturza, Dumnezeu Ierle-I. Câmp în forma de întindere posedă puțin, fiind mai tot terenul pădurilor. Satul cu un trecut așa de vechi și de frumos, are azi două localuri de școală zidite din zid, iar în construcție cinci localuri, după circumscripții. Dăscălesc în școală 11 învățători și 2 preoți păstoresc 3 biserică și 2 capele de cimitire, iar pentru clădirea a unei biserici din nou, se strâng fonduri.

Are un local de spital, în care își caută de sănătate o mulțime de bolnavi, are 2 bănci populare, din care cea din Probotești cu un capital și depuneri de peste 950 mii de lei, a clădit un mare local cu sală de lectură cu scenă teatrală, și alte 8 încăperi ce servesc la diferite întreprinderi. Are o Societate de Agricultură cu local propriu de moară cu 2 petre de 40 Hp, o cooperativă de consum, o cooperativă de exploatare de păduri, plus alte organizații mai mici. Posedă și o fabrică de spirt, cea ce nu ne prea bucură.

Oameni sunt voinici, chișei desghetați la vorbă, sănătoși, și își caută cu mult drag de pământ, ocupația de căpetenie fiind agricultura. În timpul de față, au început să-și dele o mare silință pentru îmbunătățirea și creșterea viitorului, în special a câilor. N'au obiceiul de a bea, și crâșmele stau pustii, de și avem toți crâșmarii români, din care numai unul e evreu. Femelle pe aici nu se văd la crâșmă.

Dumnezeu și sârbătorile merg la biserică, și apoi la casa de sfat și citire unde petrec. Se joacă tot jocul românesc, însă a început să dispară obiceiul portului românesc, îmbrăcându-se aproape toți în „nemțește”. Și în privința asta se duce o luptă aspră de către preot și învățători. Pometurile sunt pretutindeni, iar ville lipsesc cu desăvârșire.

Școala normală de învățători „Gheorghe Lazăr” din Avrig

Cu prilejul împlinirii a o sută ani dela moartea marelui dascăl, Gheorghe Lazăr, s'a înființat în comuna Avrig unde s'a născut, o școală normală, menită să se pomenească în vece amintirea lui și să lătească, din generații în generații ideile sale mântuitoare de neam.

Nici nu se putea închipui mai trainic monument de recunoștință acestui apostol al neamului, ca această școală, ridicată în preajma mormântului unde el s'a născut și și-a trăit anii copilăriei. Crucea dela mormânt, țărâna ce-l acopere, casa unde a trăit, locul pe care a călcat, strada, livezile și grădinile unde a umblat și s'a bucurat ca copil, sunt tot atâtea semne, cari vor vorbi viitorilor dascăli, îndemnându-i să meargă pe căile arătate de el.

Această școală a luat ființă în toamna anului trecut, cu el. Este așezată deocamdată, în localul școlii primare. Desvoltarea și completarea ei aici, este imposibilă, având școala vre-o 5—6 camere la dispoziție.

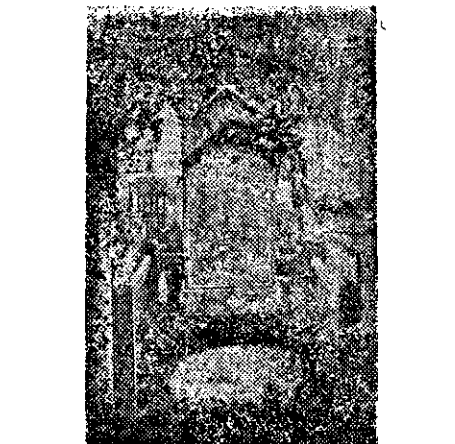
În călătoria mea, am avut ocazia să văd școala și să stau de vorbă cu directorul ei, când mi s'a vorbit cu multă căldură despre rolul a- celei școli, despre organizarea ei în viitor și despre tot ce i-ar asigura desvoltarea.

Nu o școală normală, ca toate școlile normale din țară voim să facem în Avrig, — spune directorul — ci un adevărat *collegiu* cu un corp didactic select (care va trebui plătit cu onorarii deosebite peste leaful legal) și cu elevi distinși, trăind într-o atmosferă vrednică de spiritul lui Lazăr. Fiecare absolvent al acestei școli să se simtă cu un cap mai sus decât ceilalți, fiind crescut în comuna aceluia, care primunului a deșteptat la viață națională înțelegerea neamului românesc. Gânduri, intenții bune și înălțătoare pentru realizarea cărora statul trebuie să aducă toate jertfele materiale necesare. Această școală înființată în acest ținut un mare rol cultural, pe lângă cel de pioasă glori-ficare a numelui lui Gheorghe Lazăr. Luând ființă în comuna se natală, este o datorie sfântă a procură școlii toate mijloacele de existență, fiind ea cel mai trainic monument de recunoștință ce se poate aduce unui om, ca Gh. Lazăr. Această școală trebuie să supraviețuiască în veacuri. Dăcălii ești din ea, vor propovădui generațiilor viitoare ideile mântuitoare de neam, pentru care el, fiul acestei comune, a trăit.

Completarea și desvoltarea școlii, în împrejurările date, e posibilă, dacă statul imediat ia toate măsurile, impuse de scopul măret, ca să exproprieze clădirile și parcul Bruckenthal, ce sunt situate în mijlocul comunei, și să așeze acolo școala normală. Fără acest teritoriu și clădiri, școala e osândită să se

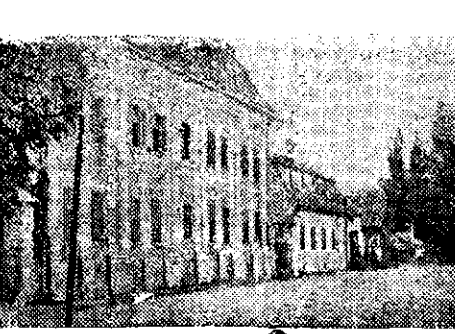
desființeze, ce ar fi un sacrilegiu din partea aceluia, cari ar putea-o mântui.

Din istoricul acestui castel reesă

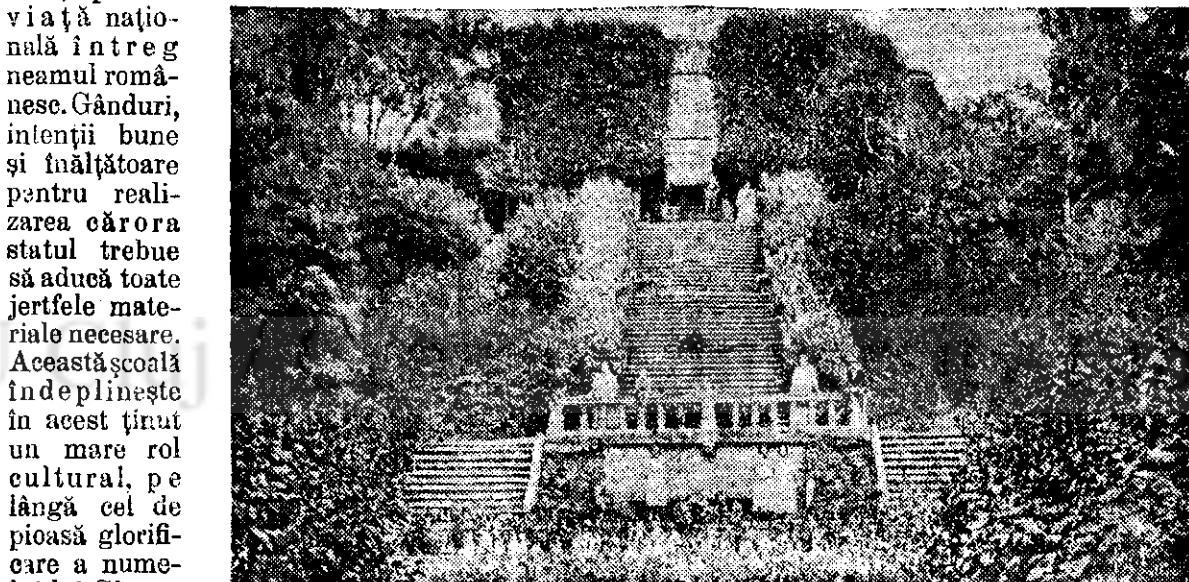
MORMÂNTUL LUI GHEORGHE LAZĂR

clar dreptul nostru național asupra lui. Aceste clădiri au fost zidite pe la mijlocul secolului 18-lea de guvernatorul de atunci al Ardealului,

CASTELUL BRUCKENTHAL

Bukov. Se vorbește și acum de cruzimile acestui om, care silea pe bieții români să aducă materialul în spate și să lucreze ziua și noaptea pentru a-și ridica local de odihnă și petreceri.

PARCUL BRUCKENTHAL

Dela Bukov, această proprietate a statului, a trecut în mâna lui Bruckenthal, care a transformat-o, nu se știe pe ce bază, în avere particulară. Prin moștenire s'a menținut familiei până în 1873, când baronul Mylius, ginerele lui Bruckenthal a dat-o lui Vol, în schimbul unui imobil din Viena.

Vol în scurtă vreme a dat faliment, când întreg imobilul a trecut în proprietatea băncii săsești din Sibiu, Sparkassa, cu 25 mii de coroane.

Dela bancă, tot cu această sumă, a cumpărat-o fabricantul de sticlă, Emil Porsche.

Porsche, o mare parte din avere a vândut-o românilor, rămânând el numai cu clădirile și teritoriul

din jurul lor, cam 45 jug., întreg plantat.

După declararea războiului cu România a dat faliment și Porsche, când a fost nevoit să vândă și restul averii ce-i rămăsese. A cumpărat-o Borger cu 14 mii de florini. Dela Borger a trecut în posesiunea bisericii săsești din Sibiu, în 1912 cu prețul de 112 mii de coroane, după ce românii, cărora li s'a imbat n'a putut-o cumpăra.

Școala normală aici, în această clădire, trebuie așezată într'un mod demn de înaltul ei scop și de numele care-l poartă.

Motivele pe cari le invoacă Președintele Bisericii Săsești din Sibiu, spre a o scuti de exproprie pentru utilitate superioară sunt false și fără nici o țară.

Grădina dimpreună cu clădirile ei nu sunt monumente istorice săsești.

El clădită cu munca forțată românească de către comandamentul militar. Ea a fost vândută în repetiție rânduri, fără ca sașii să se fi gândit la cumpărarea ei din motive naționale. A fost odată chiar proprietatea Casei Generale de Economii, Allgemeine Hermannstädter Sparkassa, banca săsească, cea mai naționalistă din Transilvania, și banca a vândut-o mai departe. De ce n'au păstrat-o atunci, dacă sașii ținneau la ea ca monument istoric?

În clădirile ei e instalat de biserică săsească din Sibiu un resort de convalescenți sași și o cărciumă. Menirea bisericii — cred — nu e să instaleze cărciume. Însăși instalarea acestui sanatoriu e numai un pretext pentru a împiedea instalarea școlii noastre normale în acele clădiri. În peste 30 de camere și 45 de pogoane de grădină și parc, în iarna 1923-

24 au fost adăpostiți doi convalescenți, în vreme ce școala noastră normală cu 45 de elevi, cu internat, cu profesori a trebuit să-și găsească refugiu în două săli și patru cămaruțe ale școlii primare.

Grădina Bruckenthal și clădirile ei nu au pentru proprietarul lor nici valoarea de câștig. Pentru întreținerea ei, sașii n'au instalat în străinătate, Biserica săsească e obligată să facă jertfe în fiecare an.

Noi socotim că e cu nedrept ca atunci când această biserică cere ajutorul băneș al statului român să se sustine din aceasta, să investiască sume pentru a împiedea organizarea modernă și temeinică a unei școli normale a acestui stat.

Odată instalată aici, s'ar face un act de istorică dreptate, ca zidurile ridicate cu truda amară a strămoșilor mănăși de bieciul asuprii, să dea astăzi adăpost străneșilor în străduința lor de a se cultiva și de a duce apoi mai departe lumina în sufletul poporului nostru.

Un profesor

RĂVAȘ DELA MEDIC

Sifilisul nu-i boală rușinoasă și nici secretă. Criminal e acela care știe că e bolnav, și răspândește boala.

Păcătuiește cel ce nu se caută. Luată aminte: Sifilisul se moștenește.

Dr. APOSTOL

1. Cum reușești să faci pe un copil să ia oloi de recină.

Să ia o jumătate de lămâie (citron). Se stoare într'un pahar. Peste zeama de lămâie, se toarnă oloi de ricină (ritină) după vârsta copilului, adică pentru un copil de la 2 luni la 1 an o linguriță, dela 1 an la 5 ani o lingură. Peste oloi se stoare o altă jumătate de lămâie.

2. Contra înfepăturilor de viespe.

a) Scoateți acul viespelui din rană; b) spălați cu doftoria aceasta: apă 100 grame, spirit 50 grame amoniac 10 grame; c) După aceea puneți comprese (servete, batiste, udate) cu apă rece. Agricultorii (cei ce se ocupă cu stupăritul) trebuie să ție doftoria aceasta în casa lor.

DOFTORUL

Cam ne molipsim de sifilis (sfrântie)

Daunăzi am avut prilejul să văd un școlar în vârstă de 16 ani cu o rană sifilitică la buză.

Cercetând cauza am aflat că tânărul avea neorocitul obiceiului, ca cei mai mulți școlari, să fumeze numai mureuri de țigări imprumutate. Prietenul său mai mare care-i dădea adesea țigări, avea rani sifilitice proaspete. Vă închipuiți ce norocire pentru copiii cu atari obiceiuri. Întâmplarea aceasta m'a îndemnat să vă scriu ceva despre infectarea cu sifilis.

Sifilisul boală, atât de răspândită și cu urmări mari este o gresală mare să se crează că se ia numai prin mijlocul cunoscut de toată lumea. Vom arăta în acest articol al nostru că sifilisul poate să se ia și prin alte prilejuri.

1. Un medic, o moașă sau un agent sanitar poate să ia sifilisul în timpul când îngrijese un bolnav, dacă au vre-o rană pe mâini, bună înțeles dacă bolnavul e sifilitic. Tot ei dacă nu se spală bine cum trebuie pe mâini pot să răspândească boala la alți bolnavi dar nu sifilitici.

2. O moașă sifilitică ca să scape pe un copil nou născut de asfixie i-a suflat în gură. La 2 săptămâni s'a băgat de seamă că copilul s'a îmbolnăvit de sifilis.

3. Un profesor mare povestește cazul unui student care a luat sifilisul printr'un creion pe care-l întrebunța un camarad al său sifilitic.

4. Un medic a publicat un caz de îmbolnăvire cu sifilis prin sărut. Era vorba de un copil nevinoval, fiu de crâșmar, care a fost sărutat de un muștriu (oaspe) cu rani sifilitice în gură.

5) În 1912 a publicat un medic vestit 10 cazuri de sifilis al gurei datorite unui dentist care nu curăța instrumentele.

6. Acum 2 ani, am văzut patru cazuri de sifilis al obrazului luate dela bărbier. Doi erau medici.

7. Un doctor francez povestește că a îngrijit o fetiță de 4½ ani care a căpătat sifilis dela un meșter care se îndeletnicea cu îngănuirea urechilor pentru a pune cercei. Meșterul ținea rani sifilitice pe limbă și pe buze.

8. În veacul trecut s'a văzut în Rusia o epidemie întreagă de sifilis luat prin ventuze (pahare). Femeia care puneau ventuze era sifilitică și avea obiceiul să spele ventuzele cu scuipatul ei.

9. Luna trecută s'a prezentat la spitalul nostru un agent de siguranță cu semn sifilitic la mână. Ce se întâmplase? Cu 3 săptămâni mai înainte fusese mușcat de un hoț sifilitic.

10. Nu puține cazuri de răspândirea sifilisului s'a răspândesc prin sugerea rănilor — obicei foarte urât și periculos.

În Nr. viitor vom urma cu aceste exemple triste și vom stărui asupra mijloacelor de apărare. Să rămânem înțeleși însă:

Silnța cerului

BRĂUL CERULUI

Toată lumea îl cunoaște și mai ales oamenii noștri dela țară cu multe glume pe socoteala lui. Ba că-s paiele unui țigan care le furase dela cineva, ba că-i laptele ce a cuit din cer, ba că este calea pe care a condus Traian oastea, ba că una, ba că alta. Fapt că este o cale pe cer, și dacă vei merge cu mintea pe ea vei ajunge să cunoști multe lucruri.

Noi nici odată nu ajungem s'o vedem întreagă Calea Laptelui, ci numai câte o parte din ea. Vara o vedem destul de bine și de aceea o cunosc oamenii noștri fiindcă domind pe a-fară vrând nevrând privind spre cer o vede. Câte însă vede omul și nici prin gând nu-i trece care se ar putea să fie. Ori ce credință care s'a făcut despre Calea Laptelui dovdește că omul dorește s'o cunoască dar n'a putut-o. Din vremurile cele mai vechi, Indieni, Chinezii, mai a-oi Caldeenii și Egiptenii au dat în parte înțeles multor taine ale cerului. Dar tot n'au ajuns. Mîntea vede bine, dar nu totdeauna. Ochiul este ușa prin care intră lumina și la creier. După ce au făcut ochiul mai bun, după ce l-au înarmat cu aparate de văzut (lunete) bune, mîntea a mers mai departe cu priceperea și a ajuns să deslege taine pe cari veacuri de-rândul nime nu le-a deslegat. Cerul a fost și este bogat în taine de felul acesta. Așa este și cu Calea Laptelui.

Când o femeie cere grăul pentru măcinat are grăunțe cari se trag la mijlocul ciurului alteia la margini. Femeia cere învîrtind puțin câte puțin ciurul și de multe-ori ajunge că în mijloc abia mai sunt grăunțe, toate sunt pe la margini. La fel este și cu lumea stelelor. Ele sunt atât de multe, toate au o mișcare, toate se silesc undeva. O întâmplare minunată face

ca multe stele să se apropie de-oaltă ba să se așeze pe o margine de cerc continuându-și mișcarea în jurul unui (mijloc). Așa ceva este Calea Laptelui. Toată nu este altceva decât o îngrămadire de stele cari toate au o mișcare, iar noi, Soarele cu Pământul nostru, încă ne ducem spre marginea ei, dar suntem încă departe, suntem aproape numai la mijlocul drumului.

Cu un ochian mai bun, la oricare parte ne-am uita pe Calea Laptelui vedem o mulțime de sicle, o îngrămadire de stele toate așa de mult apropiate, încât abia le poți deosebi din uriașul în care se văd.

Calea Laptelui este izvoana formării lumilor. Între stelele de acolo se fac multe ciocniri, se aprind, se contopesc și de multe ori se aprind din care să dă viață unor lumi nouă. În familia Soarelui nostru, este un planet care are un braț ca și Calea Laptelui. Este inelul lui Saturn care este frumos compus din corpuri foarte mici și nenumărat de multe.

Stelele mai luminoase din acest braț sunt de mărimea întâia. Cele mai slabe de mărimea a șasea. Cu ochiul n'ei văd și cele de mărimea 12—15 cari sunt foarte multe.

Ele se văd foarte aproape, dar nici decum nu sunt prea aproape, se văd așa fiind la o depărtare nelămpituită care nu se mai măsoară cu km. ci cu ani de lumină. Și dela multe stele de aici lumini îi trebuie mii de ani până să ajungă la noi. Eminescu cu mîntea lui genială spune foarte frumos în poezia lui „La steaua”

La steaua carea răsărit
E-o cale-astă de lungă
Că mii de ani i-a trebuit
Luminii să ne-ajungă.

AT. POPA, profesor

Câteva sfaturi pentru săteni

Buna creștere a copiilor este cea dintâi datorie a părinților și mai ales a mamelor. Ei sunt datori a-și îngriji bine și da o educație frumoasă copiilor lor, căci în ei ne este nădeidea și ei vor forma viitoarea generație a țării noastre.

Copilul când se naște nu știe și nu pricepe nimic de cât să plângă când îi este foame ori sete, frig sau când e bolnav. Dar după ce mai crește începe să deprindă, să învețe și să facă tot ce vede în jurul lui în care se înfrădeinează mintea sau ținerea de minte, este ca ceva nou, nelămpituit, în tot ce copilul aude și vede în jurul lui, creierul primește și înregistrează, adică vorba auzită sau laptele văzute (bune ori rele) rămân însemnate în creier întocmai cum iarna din cauza gerului se desemează pe geamul neted și curat flori din ce în ce mai multe, sau mai asemănător este cu placa unui aparat de fotografiat, care prinde și tipărește tot ce are în față: fi-gura unui om, animal, pom, ș. a.

Tot ce un copil învață de mic apoi pe aceea le ține minte cât trăiește. O pildă bună de luat aminte este faptul că un copil născut într'o localitate de munte fin de sătean și crescut în mijlocul părinților săi, când începe se o-spuună câțova vorbe sauchiar când vorbește destul de deusit, pronunță cuvintele la fel, cu accentele auzite dela părinți și întrebunțate prin partea locului aceluia, ce cu mare greutate, doar cu multă în-vățătură prin școli înalte, să se poată desbăra de ele. Așa de pildă: ghișlă în loc de vișel, șireș în loc de cioreș și alte multe.

Aduc această pildă ca o dovadă că astfel cum învață de mic copilul pronunțarea cuvintelor în felul cum le aude de la cei ce-l înconjoară și pe care nu le poate uita, tot așa deprinde și faptele bune ori rele, după cum sunt învățați și deprinși de părinții lor.

De aceea zic: părinții au cea mai mare datorie față de copii lor a le da o bună creștere. Dar nu numai prin cuvinte goale se poate da o educație frumoasă și folositoare copiilor, ci trebuieșe fapte.

Așa dar, este de neapărată trebuință ca părinții să aibă o purtare bună, demnă de toată lauda în fața copiilor lor pentru ca să se deprindă și ei în acest mediu.

Neapărat că părinții trebuie să fie în același timp și serioși față de copii lor, pentru ca să poată avea asupra lor autoritatea părințescă și la nevoie, când observă vre-o abatere urată a copiilor, să-i poată îndrepta prin obsarvațiile bine judecate ce trebuie să le dea.

În nici un caz nu-i este vreu unui părinte a săvârși în fața copiilor fapte josnice și urâte care îi ponegreșc cinstea și nu merită a fi cunoscute și deprinse de copiii săi.

P. S. S. Episcopul Lucian Tîtreanu al Romanului arăta într'o înălțătoare predică a sa, ținută anul trecut în Vrancea cu ocazia vizitării bisericilor din această regiune că: datoria cea mai mare a părinților este de a da chiar prin însăși fapta lor o educație frumoasă micilor vițăstare, aducând

ca pildă cuvintele mult grăitoare ale unui biet copilăș, care pus fiind în fiecare dimineață de mama lui să-și facă cruce și să se roage ceresului Părinte, acesta zise într'o bună zi mamei sale: — Mamă, când o să ajung și eu mare ca tata ca să scap de sarcina de a mă închina în totdeauna?

Lată deci că copilul nu poate deprinde ușor de cât numai ocaze vede el că se petrec în juru-i. Și dacă a văzut că tatăl său lă-sase obiceiul de a se închina dimineața lui Dumnezeu, el luase ca o sarcină pe spatele lui învâțăturile mamei sale de a-și face cruce și acum se gîndea că o să vină timpul când făcându-se și el mare are să scape de această îndatorire de a se închina.

Dar, mi-a fost dat să văd copii numai de o șchioapă în vârstă de abia 5—6 ani, mergând pe drum cu țigara în gură, asvărind cu pietre sau înjurând de Dumnezeu și de toate lucrurile sfinte, iar părinții lor privindu-i, le pare bine și au bucurie că copiii lor sunt desțepți și pricepuți.

Ce fel de deșteptăciune găsim într'un asemenea copil care, asvărind cu pietre lovește pe un călător, s'au treacănd tașos cu țigara în gură pe lângă un bătrân îi aruncă fumul în ochi, ori întălnindu-se cu un cerșetor care cere să-l miluiască, el începe să injure de câte-și în lună și în stele, de te miri cum îl mai poate răbda bunul Dumnezeu pe acest micuș și pî-pernicit să ocărăscă până într'atăta sălasurile Dumnezeirei...

Aceasta e deșteptăciunea copilului?

De unde a învățat copilul toate aceste fapte urâte și necinstite? Și atunci, asta este creșterea ce un părinte o dă copilului său?

Înțeleg să fie deștept copilul când merge cuvincoș pe drum, nu asvărle o piatră după călătorii și dă bună ziua celor pe care-i întălneste, în loc să-i injure și să le arunce fum de tutun în ochi.

Dacă tatăl său n'ar injura de lucruri sfinte în casă, nici copilul n'ar avea de unde deprinde acest obicei, iar când îl aude băgînd cuvinte de ocără învătate pe la alții, este de datoria părintelui să-l țină de rău, să-l dojenească la nevoie, chiar să-l pedepsească, numai să-l desbăre de asemenea obiceiuri rele.

Nu mai așa putem să avem un bun fecior și un ajutor la bătrânețe, nu să ne fîlim când îl auzim înjurînd mai cu strășnicie. De aceea este de datoria noastră a avea ochii în patru și a ne purta cum se cade cu copiii, dându-le învățături bune și cinstite, pentru că ei vor fi viitoarea națiune a țării românești și păcatul nostru va fi cel mai mare dacă îi nostri vor ajunge niște nemernici și oameni fără căpătîi.

Trebuie să ne formăm copiii și să-i pregătim așa cum se cuvine întărlindu-le sufletele, pentru ca atunci când vor ajunge mari să fie vrednici de datoria ce au de a ridica la înălțimea cuvenită destinele acestei țări bogății nemărginite.

SIMION HÂRNEA

CEI DUȘI DINTRE NOI
Preotul Ștefan Brădulescu

Au trecut aproape patru ani de când, într'un umil colț al cimitirului din Albești-Buzău, un mormânt ce abia se mai zărește dintre bălării, ascunde corpul marimonomului preot Ștefan Brădulescu. A făcut multe

PREOTUL ȘTEFAN BRĂDULESCU

pentru satul care nu-i este astăzi recunoscut și pentru ai săi care se vede treaba l-au uitat.

În timp de aproape 40 de ani cât a pastorit, nu și-a schimbat gândul de a munci pentru ridicarea poporului. Și a părăsit satul natal — Simardana — și părinții și s-a dus acolo unde simțea că-l chemă mărirea pentru care era îndestul pregătit. Venit aici în sat cu ael gând mare, pe care numai adevărații apostoli ai luminii și credinții îl au, n'a băgat în seamă piedicile ce l-ae puneau, n-a i-ost teamă de întinerii care domnea și s'a scoborit acolo jos unde era întinerie și cu vorba și fepta a munit, a ridicat și pe urmă a păstort. Când a venit aici în sat, n'a găsit

DIN OAMENII VREMII

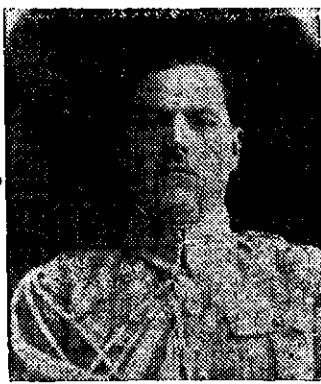
Înalt, vioi, cu ochii scântetori, cu fruntea înaltă și visătoare, cu părul buclat și negru, vesnie preocupat așa l'am cunoscut pe părintele I. Anca profesorul și avocatul, care are ca deviză: „totul pentru alții, nimic pentru sine”.

Căta strădanie din parte-i pentru cultivarea băcănilor! Datorită lui în culele sufletului băcănii se strecoară căldura adevărată a culturii, se încheagă idei, se clădește cultura adevărată a inimii. Societatea culturală de la biserică „Sf. Ispăritoi” din Bacău, condusă de păr. doctor Luca, își poartă pașii spre faul conștiință și a datoriei, căutând să adune pe toți dornicii de lumină și de simțire românească sub acelaș eul cultural. Cine-i aude corul, rămâne mișcat de farmecul cântecelor naționale românești, cântece cari te ridică cu sufletul în sferi înalte, cari te îndeamnă la faptă, cari bat frumos și duios la poarta inimii. Când vorbește, în fiecare cuvânt exprimat se găsește miezul unui adevăr, care pus în fața vorbărilor goale ale celor mândri și pretențioși, se ridică tot mai sus, îmbrăcat în haina sincerității, sfichiind pe cei lași și pe cei prea încredințați în puterile lor. Pe unde n'a vorbit și n'a colindat neobositul părinte Luca? În Banat ca și în Basarabia, în Moldova ca și în părțile Bucovinei și-a Ardealului întreg, glasul și muneai-avut răsunet. Pe unde trece cu ai săi, lasă un sentiment de iubire gingaș a portului și a cântecelor cu adevărat românești. E vremea când ne trebuiesc astfel de caractere și de suflete mari, cari să pornească la muncă grea de a uni sufletele, de a face ca și cultura adevărată a inimii să-și aibă locul în masa poporului, ca floarea mirositoare a operei de artă să înalțămese sufletele nevinovate ale celor ce așteaptă marea deluă ce e-și cunosc menirea. Calvarul ce trebuie dus pentru clădirea unui astfel de edificiu cultural și-a găsit un susținător, dela care tineretul îi cere sacrificii. Da, părintele Dr. I. Luca e un om al vremii, care știe că, așa va fi poporul nostru de mâine, cum va fi pregătit tineretul de azi.

N. C. MUNTARU

Slujitorii țării

Sătenii din întreaga comună Chitcani sunt mulțumiți de plutonierul D. Diaconu, șeful postului jandarmi din Chitcani, județul Tighina (Basarabia).

D. DIACONU

De când acest brav șef de post e în mijlocul nostru, tâlhăria au intrat ea în pământ, comuna noastră trăiește în liniște.

Suntun mândri cu un asemenea slujitor drept, și bun cu cei buni, căci el este un ocrotitor al acestei comuni.

I. MIRON

Moldovenii în Ardeal

Ateneul popular Tatarasi din Iasi, si-a propus să călătorească cu ei sine sute de moldoveni prin Ardeal. Plecarea din fosta capitală a Moldovei va fi în ziua de 17 Iulie și călătoria va fi prin orașele: Tg. Mures, Cluj, Oradea-Mare, Arad, Timisoara, Resita, Lugoj, Alba-Iulia, Blaj, Sibiu, Avrig, Brașov și Tuzsna.

Ne crește inima de bucurie la asemenea fapte sănatoase, căci prin felul acesta mai mult ce prin alte mijloace se va face înfrățirea sufletăscă și culturală, de care e atâtă nevoie.

Din mijlocul drumeților nu vor lipsi nici marea istorie al nostru N. Iorga, nici d-l M. Sadoveanu, povestitorul nelentent, nici d-l I. Simionescu, marele învăț și membru al Academiei Române.

Ardeleni vor ști să primiască așa cum se cuvine pe acești moldoveni, doritori de a vedea leagăna românilor, pământul pămintirii noastre de dincoace de Carpați.

SCRISORI DIN PARIS

O MANIFESTAȚIE MĂREȚĂ

DELA REACTORUL NOSTRU

20 Iunie 1924

Jocurile olimpice de Foot-Ball s'au terminat. Cele 22 de națiuni reprezentate au fost eliminate rând pe rând rămânând la urmă numai două, cei mai tari, să dispute titlul de campion: Elveția și Uruguay. Au luat parte unasutămii de spectatori, făcându-se încasări de aproape șasesute de mii de franci francezi, ceea ce echivalează cu peste șase milioane lei.

Echipa din Uruguay mult superioară printr-o cunoștință perfectă a tehnicii jocului, printr-o viteză foarte mare, printr-o disciplină de admirat și o voință dăria, a bătut cu ușurință echipa Elvețiană, declarându-se astfel campionă olimpică de Foot-Ball.

În sunetul imnului național drapelul Uruguay s'a înălțat deasupra stădulei, să vestească succesul echipei, în aplauze frenetice ale celor de față. Alături de el s'au așezat două steaguri mai mici: al Elveției clasașă a doua și al Suediei clasașă a treia. Pălării, batiște, stegulețe, jurnale, mâini, se agitău pe deasupra spectatoriilor din tribune, salutând pe învingători cari entuziasmați și ei de entuziasm publicului se îmbrățișau și-și strângeau mâna pe teren.

La sfârșit cele două echipe s'au îmbrățișat și o sută de mii de guri strigau: „Trăiască Uruguay” și „Trăiască Elveția.” A fost ceva cu adevărat mare și eu mă gândeam că n'ar fi o imposibilitate ca peste patru ani, la Haga să reușească în sfârșit și România să stărnească un asemenea entuziasm. Puțină seriozitate numai și e destul.

O radiogramă a venit imediat în Uruguay succesul echipei. Bursa și toate magazinele au fost închise, arborându-se drapele peste tot. Telegrammele sosite de acolo anunță că a fost o adevărată sărbătoare națională.

Aceasta sunt lucruri interesante și de luat aminte.

Cu o oră înainte începerii jocului, președintele Republicii Elvețiene a trimis o telegramă membrilor echipei sale, mulțumindu-le și felicitându-i pentru succesele reputeate până atunci, urându-le isbândă și în ultima încercare.

Ca titlu de curiozitate dau mai jos toate rezultatele jocurilor de

Foot-Ball, până la ultimul succes deputat de Uruguay:

Primul tur

Italia	bate	Spania	cu 1 la 0
Elveția	„	Lituania	„ 9 „ 0
Statele-Unite	„	Estonia	„ 1 „ 0
Ceho-Slovacia	„	Turcia	„ 5 „ 2
Uruguay	„	Jugoslav.	„ 7 „ 0
Ungaria	„	Polonia	„ 5 „ 0
Suedia	„	Portugalia (bătău	prin neprezentare pe teren).

A 8-a de finală

Holanda	bate	România	cu 6 la 0
Franta	„	Letonia	„ 7 „ 0
Islanda	„	Bulgaria	„ 1 „ 0
Elveția—Ceho-Slovacia (Nul)	1 „ 1		

Suedia	bate	Egipt	5 „ 0
Holanda	„	Islanda	2 „ 1
Elveția	„	Italia	2 „ 1

Demi-finală

Elveția	bate	Suedia	cu 2 la 1
Uruguay	„	Holanda	2 „ 1

Match pentru locul al 3-lea

Suedia	bate	Holanda	cu 3 la 1
--------	------	---------	-----------

Finala

Uruguay	bate	Elveția	cu 3 la 0
---------	------	---------	-----------

A fost o exhibiție interesantă seria jocurilor olimpice de Foot-Ball. Cea mai interesantă poate, de când se cunoaște acest joc.

Căți dintre francezi nu vor fi

ECHIPA DE FOOTBALL URUGUAY

ECHIPA DE FOOTBALL ELVEȚIANĂ

Suedia	bate	Belgia	cu 8 „ 1
Italia	„	Luxemburg	2 „ 0
Uruguay	„	Statele-Unite	3 „ 0
Egipt	„	Ungaria	3 „ 0
Elveția	„	Ceho-Slov.	1 „ 0

A 4-a de finală

Uruguay	bate	Franta	cu 5 la 1
---------	------	--------	-----------

VALERIU GH. MUGUR

BUZĂUL CULTURAL

Miscarea culturală și artistică din orașul Buzău căzuse pe planul al zeelece, sau mai bine zis adormise.

Din orașul care a pornit atâtea talente, se desfășura o lăncezeală dureroasă. Dar această lăncezeală nu mai putea dăinui. O furiere a mișcării culturale și artistice, o începse societatea culturală „Amicii Artei”, societate înființată de fruntea intelectualității și ofițirilor buzene.

Dela început această societate a dus o activitate deosebită. Dintre faptele ei strălucite, pe care le-a făcut, avem deocamdată de creat pe răboj, serbarea culturală care a dat-o în ziua de 14 Iunie, în folosul căminului studențesc buzoiian.

La această serbare a fost un program bogat și bine executat.

Un student a ținut o cuvântare, apoi a urmat concertul vocal, compus din: Măriti pre Domnul, de Beethoven, Rămas bun corderul de Mendelshon. Ce vii bade târziu? de Bena, Lele a focului mai ești, de Mezzeti, Ana Logojana, de Vidu și Căntecul ciocăriei de Mendelshon.

A cântat orchestra, compusă din însuși membrii societății.

Și la urmă s'a jucat comedia „Sărmanul Dumitrescu” de Ranetti cu dd. Mișu Rădulescu, Sub-Lt. Nicolae Victor, Căpitan Mitrofan Ion, dl. Locot. Rădulescu, Maior Treștoreanu, d-șoara Rădulescu Morga și d-na Coman. GA PANDURI

MOARTEA A DOI AVIATORI

În dimineața zilei de Miercuri, 25 Iunie, la aerodromul Someșsat, de lângă Cluj, s'a întâmplat o mare nenorocire. Locotenentul Suciu, însoțit de caporalul Cristea, din grupul 2 de aviație, se ridicaseră în zbor, la o înălțime mai mare, cu un aeroplan „Bergeret”.

La 80 metri departe de pământ, când să aterizeze, aeroplanul s'a prăbușit. Lovindu-se de pământ motorul a făcut explozie, iar cei doi aviatori au fost striviți. Moartea lor a îndurerat pe toată lumea din oraș.

Vineri a avut loc înmormântarea cu mare pompă. Carul mortuar era format dintr'un aeroplan, pe cele două aripi fiind așezate cosoșulele victimelor.

D-l general Dănilă Pop, comandantul corp. 6, ofițerii grupului 2 aviație, autoritățile civile și un public numeros au urmat pe cei doi eroi ai văzduhului, până la cimitir.

La biserică a oficiat preotul Stanea, ținând și o cuvântare.

D-l maior Măndrescu, a vorbit despre viața Locot. Suciu. La mormânt a vorbit d. R. Tufti, în numele ofițerilor de rezervă. La urmă d. Locot. de aviație, Suciu, a arătat, calitățile amarnadului Suciu.

D. căpitan Gheorghiu a vorbit din partea inspectoratului de aviație. Mormântul a închis două vieți tinere, regretate de toată lumea.

Serisori din Botoșani

Asociația Generală a cântăreților bisericești din Botoșani, în ziua de 19 Iunie, având fixată adunarea generală a Cântăreților bisericești din oraș și județ pentru descărcarea comitetului de gestiunea sa pe anul 1923 și procedarea la alegerea noului comitet.

Cu această ocazie în fața unui numeros număr de cântăreți bisericești, de către părintele Al. Simionescu protoereu, înconjurat de preoții Const. Posa, C. Manolescu Apostoi, Andrei Moisiu, I. Dolinescu și G. Dolii s'a oficiat o slujbă bisericească și un parastas pentru cântăreții bisericești morți în diferite ocazii și în războiul pentru întregirea neamului.

După terminarea serviciului religios, părintele Simionescu, în cuvinte mișcătoare a arătat rolul fundamental ce-l are cântărețul bisericesc în societate și biserică, insistând pentru unire și dragoste, făcând cere strâns în jurul asociației, care are o menire așa de frumoasă.

Din partea societății a răspuns dl. C. Clopotaru, președintele societății care a făcut istoricul cântăreților și a muzicii bisericești și a terminat aducând mulțumiri înalților ierarhi, cari i-au sprijinit întotdeauna în acțiunea culturală, în teprinsă de societate, cum și tuturor preoților din oraș și județ în fruntea cărora se află mult iubitul părinte protoereu Simionescu, care din dragoste pentru cântăreții bisericești și pentru ridicarea acestei clase pe teren cultural și moral, a luat parte activă la toate mișcărilor

Cântăreții bisericești au cântat acisionul „Cuvine-se cu adevărat” pe două voci, compus de d-l I. Popescu-Pasere, președintele asociației Generale a Cântăreților bisericești din România.

D. N.

DEȚINUT MINTE

Înființați cât mai multe cămine prin oraș și dați copii pentru a învăța meșteșugurile, căci meșteșugul e brătară de aur. Săcerăți-vă recolta la timp și mai cu seamă asociați-vă ca să cumpărați mașini agricole. Ele aduc mai mult belșug. Asigurați-vă recolta contra grindinei și focului.

CETATEA ISMAIL

La 1359 se face descălecatul Moldovei de către Bogdan Vodă, un cneaz maramureșan, care descinde în mănăsele vâi ale Moldovei, deși tradiția atribuie aceasta lui Dragoș Vodă, care are mai multe șanse de a fi fictiv.

Urmașii Bogdanilor, în tendința de a se întinde la Mare, ocupă în drumul lor țara Seneșului și Cetatea Hodonului, pe care o întăresc cu ziduri de piatră.

Petru Vodă Mușat, are tendințe și mai largi, pe cari le aduce însă la îndeplinire fiul și urmașul său, Roman Vodă, întemeietorul orașului Roman. Astfel el ajunge la Mare și are curajul a se intitula: „mare de sine stător și Domn Țării Moldovei, de la munte până la țărmul Mării”.

Vechea Cetate română — Smornis — care după cum am arătat nu este decât Ismailul de azi, atrage privirile Moldovenilor, cari o cuceresc chiar în acest secol. Vechii Moldoveni ziceau acestei cetăți Smil, un nume ușor prefăcut din vechiul Smornis. Alții o mai numeau Serinus Zmeil sau Cetatea Zmeilor, deoarece era zidă de înălțime, încât se zicea că iesc întrânsa smei. Așa a fost înălțimea poporului român, gata să sezeze oriând o legendă în jurul unui fapt căruia nu-i puteau găsi o sursă de deslegare. Deaceia numeau Ismailul, Cetatea Smeilor. Făcând o analogie între cuvintele: Smornis, Smil, Zmeu, Zmeil — Zmei mai ales Zmeil — ajungem la concluzia că Ismailul nu e un nume turcesc, cum au unii tendința să o afirme, cu toate că la prima vedere s'ar asemăna.

Turcii n'au numit niciodată această cetate: Ismail. Ei o numeau Ismailis (adică pe turcește: ajută-ne Doamne). Dar despre aceasta vom vorbi la vreme. Rămâne bine stabilit, că Ismail nu provine dela Turci; el este nume roman, trecut prin prefacerile de grai ale neamului românesc, care niciodată — sau rar de tot — a putut păstra nume adevărate. Și asta numai pentru că așa au fost cerințele graiului românesc și nu s'a putut reține un nume așa de greu ca: Smornis. Cetatea, așa cum a fost găsită, a fost dată în seama unui administrator domnesc, care avea grijă de tot ce se petrecea în ea. De notat este, că se găsește în ea — mulți Greci și Țării, cari se găsesc sub ascultarea administraturii militare al Cetății.

După unii interpreți se crede, că cel dintâi dintre Voevozi, care are gândul de a-și mări țara, pare a fi Iuga Vodă, care la 1375 pune la Cetatea-Albă un administrator al său.

Dar dacă este sau nu adevărată această presupunere, ceea ce e sigur, că vor urmașii acestuia, stăpânirea Moldovei se întinde până la Mare. Documentele vremii vor întări și mai mult aceste convingeri.

Despre Cetatea Ismail se spune că era accesibilă numai spre Nord-Est, iar spre Sud-Est și Vest era înconjurată de bălți și lacuri pline de stufăriș, tipic și papură. Aceste cetăți dăunare au trebuit să fie rând pe rând, când ale Moldovenilor când ale Muntenilor. Astfel în timpul lui Alexandru cel Bun și al lui Mircea cel Mare, partea sudică a Basarabiei cu Ismailul, Renii și Chilia, era a Muntenilor (oameni dela munte) afară de Cetatea-Albă, care era a Moldovenilor. Când Alexandru cel Bun la 1412 se intitulă ca Domn al Moldovei până la Dunăre și Marea-Neagră influența Genevezilor se simțea încă mult în porturile sudice ale Basara-

rabiei. Alexandru caută să se afle în cele mai bune relații cu Genevezii, cari aduceau țării un venit considerabil și în același timp gonește pe Țării din Bugeac, silindu-i să treacă Nistrul, stabilind definitiv hotarul de lungul acestui fluviu până la Mare. De Țării nu se mai pomeneste multă vreme. La Kulicova (1380) suferă din partea Rușilor una din cele mai cumplite înfrângeri. În aceste împrejurări, Alexandru cel Bun pune mâna pe vestitul vad al Tighinei, care lega Moldova cu drumul cel mare care ducea la Caffa Genevezilor în Crimeia. Prin acest vad al Tighinei se strecurau cele mai multe mărfuri nemțuști, ungurești, poloneze și geneveze. Și de aici ieșea iarăși pentru țară un redevitabil venit.

Dupăcum am amintit mai sus Alexandru Vodă ajungând la Cetatea-Albă, dă de Genevezi, cari aveau în mână lor tot comerțul dela Sud. Cu Genevezii, cari recunoscă pe Alexandru de Domn și stăpân, Moldovenii se împăcăra de minune, mai ales că acești negustori erau oameni liniștiți și nu aveau altă ocupație decât comerțul.

Astfel pe la 1408 Cetatea-Albă era a Moldovenilor. Toate cetățile dunărene erau administrate — după cum am amintit — de niște oameni, numiți „posadnici” sau „nămiestnici”. Alexandru, în năzuința sa de a se afirma ca stăpânitor al cetăților dunărene, se lovește de Munteni, cari ades aveau de partea lor și pe craul Ungariei, ceiaze dă prilej mai apoi Ungurilor să stăpânească câteva vreme Cetatea Chilie. De aici izbucnește un întreg conflict cu armăii săngeroase, până când în cele din urmă Alexandru cade la învoială cu Mircea cel Mare, primind dela Munteni Ismailul și Chilia, dupăcum ne-o dovedesc documentele dela 1412. După moartea lui Mircea urmașii acestui nu vor să respecte tratativele dela 1412 și vor să cucerească dela Moldoveni Chilia și Ismailul. Dan Vodă atacă pe Alexandru la Chilia, dar încercarea sa de a lua această cetate dămpeună cu Ismailul, o plătește cu o rușinoasă înfrângere.

Am văzut că Genevezii se găseau în toate cetățile dunărene. Această ne-o dovedesc scrierile unui genevez, Guillembert de Lannoy, care a călătorit mult prin Basarabia și ne-a lăsat documente prețioase, cu privire la populația cetăților. El susține că Chilia, Ismailul și Cetatea-Albă erau locuite de Valahi, Genevezi și Armeni.

JORD. IF. BUCĂ

Din Sfatul Țării (Parlament)

În săptămâna trecută în Senat s'a votat legea înăltărilor în armată.

I. P. S. Sa Mitropolitul Primat, Dr. Miron Cristea, arată cele ce se petrec la schitul „Prodrom” de la Muntele Athos, de la Erusalim.

Aici au fost clădite schituri și biserici creștine de către Voevozi noștri. Azi, însă, acolo nu poate nici o carte bisericească din cele tipărite de Sf. nostru Sinod, din pricina persecuțiilor grecești.

Cere ca legea aceasta să fie votată pentru a asigura României respectul de care trebuie să se bucure biserica noastră față de străini. Legea se votează în scurt.

În timpul săptămânii s'au discuit legea minilor, legea învățământului și celderilor de ape.

În ziua de 30 Iunie s'a închis Parlamentul până la toamnă.

Satul Igești în vremuri vechi și noi

de S. BELI, preot și profesor

Pe lângă familiile de maziil, amintite până acum, ale căror urmași trăiesc și azi în Igești, au mai fost în trecut două familii băștinase în acest sat: Răpța și Roșca.

Vechea familia maziilească Răpța s'a stăns fără urmași, iar purtătorii de azi ai acestui nume nu sunt băștinasi în Igești, ci sunt veniți în acest sat din Calinești lui Cupareanu. Și familia Roșca a dispărut în Igești după acest nume. Coboritorii ei de azi se numesc „Tiron” în loc de Roșca. Nu se știe ce temeiuri l-au îndemnat pe un Roșca din timpurile mai nouă să-și schimbe porecla strămoșească în cea de „Tiron”, după numele de familie al soției sale. Și astfel se numesc urmașii vechilor maziil Roșca până în zilele noastre.

Pe lângă maziili băștinasi se mai așează cu timpul în Igești și maziili veniți de prin alte sate. Ei fură aduși încoace prin legături de căsătorie cu maziili băștinasi sau prin cumpărături de pări de moșie dela aceștia. Astfel de familii întemeiate în Igești mai târziu sunt: Mazili Dașchevici, mutați la Igești din Banila-Moldovenească, ca și

Vornicul de Poartă Ureche. Bejan era maziil venit din Budești, Mazili: Sămăcea din Mușenița, lângă Târgul Siretului, Tudor Galeriu din Mihalea, Brahă din Ropcea. Apoi maziili Scălachi Goran, Băjenicu și Grigore, deasemenea veniți, din sate azi nestiute. Și din aceste familii de maziili azi multe au dispărut, iar moșioarele lor au ajuns în stăpânire streină.

Moșioarele maziilor din Igești se alcătuiau în vechime din lanuri de arătură și fânețe, în partea mai mare însă din păduri întinse, cari se aștearnau peste dealurile Castir, Ursoara și peste Dealul Dancului până la hotarul satului Vicovului de sus. Secura nemiloasă însă rând pe rând a doborât aceste păduri, lăsând coastele dealurilor goale de podoba copacilor. Pe Dealul Dancului s'a înființat în anul 1830 un țințim, pe timpul unei holere, care scesea fără îndurare viețile sătenilor. În timp de 6 săptămâni fură îngroapate în acest țințim peste 84 de morți, nimieți de coasa otrăvitoare a acestei boale îngrozitoare. Și cătunul Frâniei în partea satului

2) Idem. pag. 119 notă subl.

3) Idem. pag. 119 notă subl.

dinspre Ciudei, era acoperit în vremuri vechi cu pădure deasă de frasin, ca și Bahna, dinspre Budești și Patrăuți-de-sus, unde „erau copaci deși de nu puteai străbate, și numai iei-colo câte-o poeniță.”

Azi n'a mai rămas niciurmă din pădurile acestea. În locul lor se întind grădini cu gospodării frumoase și livezi cu ogoare mănoase, lărgind satul la o suprafață de patru ori mai mare, decât avea el demult.

Maziile se deosebeau în vremurile vechi de răzeși și de țărani nu numai prin obășia lor de urmași ai foștilor stătuitori cuminți ai domnitorului și slujbași cinstiți și harnici ai țării, ci și prin diferite drepturi mai mari și înlesniri sau chiar scutiri de biruri.

Fiecare maziil avea să plătească banii dajdiei (birului), după cum va fi așezat la tabla Vistieriei. La dajdia maziilor însă, mai ușoară decât a răzeșilor și țărănilor, nimeni altul nu putea fi pus decât numai acela, care dovedea la Vistierie cu martori vrednici de crezământ, că e fecior de maziil. Dar și feciorul de maziil era dator atunci să „de zăpis în scris”, că „oriând s'ar dovedi nedreptă măriția lui și a martorilor săi, să aibă a plăti o pedeapsă de 150 lei la cutia mi-

lelor”, apoi să se ieie din mâna lui cartea de maziile și să se dea la bir cu țara.”) adică cu oamenii de rând. Nici feciorii de protopopi sau de preoți nu puteau fi așezați la bir în rândul maziilor, ci numai în cel al „rupțasilor.”) Feciorii de diaconi însă erau puși la bir „în rând cu țara” adică țărani.)

Din aceste orândurii domnești cunoaștem deci că numai nașterea sau obășia din părinți adevărați maziil, dădea cuiva îndreptățirea de a-și bucura de drepturile și scutiirile maziile.

Pe lângă dajdie la vistieria țării, mai plăteau maziili pe timpul domniei moldovenești și o dare numită „banul milei”, care se vărsa în „cutia milelor”. Această dare era „câte 10 parale de „cruce răsărită”, câte 1 ban de stup și rămător.”) și „Cruce” se numia o familie unită la o singură dare, anume la dajdia maziilor. Astfel se uniau la o „cruce”: doi frați, tatăl cu fiul, soțul cu ginerile ș. a.)

„Răsărită” se numia darea legiuită ce se lua dela toate clasele birnice ale poporului, și se socotea ca un adaos la bir, din care se plătia lea-

6) Idem. IV. p. 85. 21-28.

7) Idem. IV. p. 85.

Sfaturi gospodărești

Se apropie timpul, când gospodăria harnică poate să-și vadă și să se bucure de roada muncii sale, adunându-și de pe câmp recolta. Cum noi todeauna am urmărit ridicarea culturii populației dela sate, cu orice prilej, că odată cu munca țărănilor să le dăm unele învâțători folositoare pentru a-și putea munci pământul mai ușor.

De această dată vom arăta unele mijloace cu privire la recoltarea grânelor (bucatorilor) de pe câmp și păstrarea lor după cerințele mai nouă.

Sub recoltarea înțelegem strângerea roadei câmpului și așezarea lor pentru păstrare, cum este: săceratul, costul, ș. a.

Săceratul păioaselor se face, când planta păioasă (grâu, ovășul, săcarea, ș. a.), au ajuns la depina dezvoltare.

Timpul, când are să se facă săceratul, depinde dela grunțele plantei și dela vremea potrivită pentru această lucrare.

Toate grunțele se pot seceră în dată ce boabele s'au copt pe deplin, ca ele fiind sămânțe să poată da naștere unei plante nouă.

Grăul, afară de cel de sămânță, trebuie săcerat când este în părgă, când paul e galben și nu mai conține de loc verdeață (clorofir) deși grunțele este încă moale și se poate frânge cu unghia. Dacă l-am lăsat să se răscăoie, până paul e de tot alb și vârtos, iar grunțele așă de tari încât numai în dinți se poate fărâma, și dacă timpul e prea cald, atunci tot ce e mai bun se scutură și se pierde.

Săceratul se face cu seceră, coasa sau cu mașina de secerat.

Săceratul cu seceră are un mare neajuns, că se face foarte încet și ne trebuie prea multe brațe de muncă, devenind astfel lucrul foarte scump.

Un secerător ori cât de harnic ar fi nu poate seceră într-o zi mai puțin de 2-3 clăi, adică până la 60-70 anopi. La un jugăr (1/2ha) ne trebuie 7 lucrători.

Cu coasa isprăvim cu mult mai ușor și costă cu mult mai puțin. Putem folosi coasa comună sau simplă, dacă îi adăugăm o greblă cu 2-4 colți, o împiedecăm pentru a prinde și culca toate palele cu spicile, într-acelasi direcțiune. Un coșă harnic poate sacera într-o zi 9-12 clăi. Cu coasa să se taie grăul todeauna în părgă, căci fiind răscopit se scutură și se pierde mult.

Cel mai ușor seceră este cu mașina trasă cu vitele sau cu motorul. O mașină simplă trasă de 2 cai sacera într-o zi cât 14 lucrători, dacă holda nu e căzută sau prea, rară și încălțită. O mașină de secerat poate sacera într-o zi 10-12 jugare sau 100-150 clăi.

Mașinele de secerat sunt de mai multe feluri, unele cari numai tale holda, și o culcă în brazdă, altele, cari dau snoi (mănușuri mari) negați, și în sfârșit sunt mașini cari dau snoi legați cu o sfară.

În proprietățile mici se întrebunțează mașinile mai simple, cari cotesc holda și o așază în mănușuri. După mașină vin legații cari leagă snoii.

Snoii nu trebuie neapărat să fie puși în clăi ci le ajunge dacă îl lăsam în cruci sau câpțe, până se vor aduna în stog, unde vor sta până la înblățit sau treerat.

Miriștea, cu cât este mai buruoasă, cu atât mai mult trebuie în dată după seceră arată, căci buruțiile putrezind sub brazdă până la toamnă ne va îngrașa pământul foarte mult.

Este bine, că dacă nu putem aduna snoii imediat și clădi în stoguri, în cauza altor lucrări mai repezi să se tragă măcar câteva brazde între cruci, ca de-ar fi un foc să se oprească în aceste brazde și să nu ardă toată miriștea.

Înblățitul sau treeratul sunt lucrări prin cari alegem boabele sau grăunțele din spice sau păști.

Treeratul se face cu înblăci (înblăci), cu vitele sau cu mașina. Înblăcierea cu vitele, e că lăsam să treacă vitele asupra snoilor deslegați și înținți pe o arie, nu se prea face la noi. Nici nu sfățuim să se facă aceasta, căci vitele murdăresc paele, sfărâmă boabele și nu le mai putem folosi pentru sămânță.

Cel mai simplu înblățit este cu înblăci. Lucrarea aceasta este însă foarte grea și merge încet. Trei lucrători abia pot înblăți pe zi 3-4 clăi de grâu. Cu toate acestea când avem nevoie de palele întregi, înblăcierea trebuie să o facem în acest mod.

Cel mai ieftin, mai curat și mai spornic lucru este înblățitul cu mașina. Și dacă mă gândesc la mașinile perfecte, cari dau grăul sau alte boabe de dreptul vânturate, curățite de tot ce e strein, pot spune că se face cel mai desăvârșit lucru.

Până când înțelul cu înțelul se vor cumpăra prin cooperare astfel de mașine sunt foarte potrivite mașinile purtate cu mâna, cari au pătruns și pe la noi mai în toate satele. Mai sunt mașinile purtate cu cai, apoi cu motoare, căci pe lângă motor nu trebuie să tocim anume mașinist, ca la mașina cu aburi. Motorul poate fi montat iarna să poarte mori, să taie (toace) nutreț pentru vite, primăvara și toamna putem ara cu el.

Vilitorul este destul de acestor mașine, dacă nu cumva puterea electrică nu s'ia dovedi mai potrivită după răurile și vâile noastre vor fi puse să se transforme puterile în electricitate.

La tot cazul trebuie să ne năzuim să isprăvim lucrurile cât de vreme și în cel mai scurt timp ca să ne apucăm de alte lucruri cari ne așteaptă cu multă nerăbdare.

În țările din apus, unde sătenii din-adins și-au clădit casele aproape una de alta, toți agricultorii își adună bucatele și le fac stoguri unul lângă altu. Când se pune mașina de treerat pe lucru în câteva zile isprăvesc cu toată recolta unui sat. Fiecare săteanu își duce acasă de aici bucatele în saci, iar palele și pleava cu carele.

Vă sfățuim să vă asigurați recolta, nu cumva dând un foc să vă alegeți după atăta trudă cu nimic. T. Florian

Scoalele pentru copiii orbi

În țara noastră avem două școli pentru copiii orbi, una la București așa numită: „Vatra Luminoasă” înființată de M. S. Regina Elisabeta, iar a doua în Cluj, așa numită: „Institutul de orbi”. Amândouă aceste așezăminte sunt îngrădite cu ziduri înalte, unde elevii pe lângă învățătura primară toată întreținerea, cei săraci fără bani iar ce cu dare de mână plătesc o taxă mică de tot.

Este bine să se cunoască modul cum sunt învățați acei nefericiți copii cari sunt lipsiți de cea mai sumpă comoră a vieții, de lumina ochilor. Și cu toate acestea ei scriu și citeșc ca și acei cari văd. Ba — durere — sunt foarte mulți din acei cari văd și cari în fața ochiului și serisului arată a fi mai lipsiți de lumină decât cei orbi cu desăvârșire.

Învățământul orbilor se numește în limba științifică „tifa pedagogică”. Ei au un alfabet în puncte pe care numai orbi li pot citi prin pipăirea hârtiei cu degetele. Dar pe lângă acesta ei cunosc și alfabetul acelor cari văd, pe care cu ajutorul unor mașini speciale îl scriu așa încât scrisoarea poate fi ușor citită și de cei ce văd și de orbi, prin pipăire. Toate literile sunt din niște mici ace cu care împung hârtia, un fel de hârtie mai groasă, astfel încât pe contra pagină acesteia cum ies acele se bulbuoc puțin hârtia și orbul, pipând simte forma literii.

Am văzut Institutul de orbi din Cluj, care în prezent o într'un castel din comuna Săncăuș, județ Alba de jos, până va fi gata localul din Cluj. Aici am găsit profesorii cari sunt adevărați apostoli ai slujbei lor.

Directorul institutului dl George Halarievici, un om foarte cum se cade cu toată lumea și mai cu samă cu elevii săi, toată activitatea sa ca profesor și ca om și-o dă în folosul și binele acestor școli. Elevii orbi scriu și citeșc, cântă la pian, lucrează în ateliere lucruri frumoase. E curios în orele libere cum alegă unul după altu lucrul nu-și vine să crezi că sunt orbi. Ei învață și geografia pentru care au hărți anume făcute cu toate țările, orașele, râurile, munții, ș. a. din lume, hărți așa fel făcute că lucrurile mai însemnate sunt puțin mai bulbuocate, pe care elevii le pipăie cu degetele și își arată orice oraș, sau țară din lume. Pe mine m'a pus în mirare răspunsul acestor copii, la întrebările din geografie, istorie, ș. a. Iar la muzică sunt superiori față de copii normali. Ei cântă de pe note — anume scrise — la vioară, pian, orgă și voce. Și e foarte curios când li vezi pe orbi cântând de pe note, cum prima dată trece cu degetele peste a hârtie punctată de alungul unui fir și pe urmă cântă cu ajutorul instrumentului ceace a celtit.

Ei sunt de părerea că acești suferinzi ai soartei, ar fi bine dacă ar putea fi văzuți de părinții atator copii cari nu și-i dau la școală. Sunt sigur că atunci s'ar rușina de înșiși fapta lor, silindu-se ca să dregă ce s'ar mai putea. Și doamne bine ar face. PAUL FODOREANU

Știri de pretutindeni

Iubiți cititori, răspândiți „Cultura Poporului” prin toate satele. Aceasta va însemna o trecere la fapte — căci de fapte avem nevoie — și numai prin o presă ealăușită de cinste, adevăr și cultură națională, se va putea ridica negura neștiinței din casele acelor cari sunt temelii acestei țări. La școală, la biserică, la cămin cultural, la șezătoare, la case de citire, la șfat, îndemnăți pe toți cari doresc să trăiască și sufletește — adevărata viață — să citească „Cultura Poporului”.

LA SIBIU (Ardeal) în 26 Iunie a avut loc serbările școlii de cavalerie. La această serbare au luat parte M. S. Regele și Regina însoțiți de A. S. Regele Principesa Ileana, Principele Chiril și Principeasa de Hohenne, însoțiți de curtea regală.

La gara Sibiu M. S. S. Regele au fost întâmpinați de dl general Sinescu, inspectorul cavaleriei și Ghioschi comandantul corpului 7 Armată și tot ce are orașul mai de samă, o companie de onoare a școlii militare cu muzica și drapelul a dat onorul.

La ora 1 după amiază a avut loc o masă cu douăzeci de tacamuri. Dl general Sinescu a rostit un frumos toast în cinstea Suveranilor.

M. S. Regele a ținut cuvântarea, spunând că a devenit un obicei plăcut pentru M. Sa de a petrece la sfârșitul anului școlar întodeauna în mijlocul tineretului, făcând din aceasta o zi plăcută pentru tinerii cavaleriști. M. S. Regele insistă asupra însemnății acestei arme și spune că cu toate că numărul unităților s'a micșorat totuș cavaleria va și ea sădăscă în inimile tuturor celor cari fac parte din această armă, fela armatei române. M. S. Regele termină închinând pentru armata română.

După masă a avut loc pe platoul școlii exercițiile, executate sub comanda dlui general Marți.

Suveranii au rămas deplin încântați, felicitând pe comandanți și aducând laude trupel și ofițerilor. Săra Familia Regală s'a întors la București.

ÎN TÂRGUL-SULIȚA (Botoșani) cu o săptămână în urmă, a avut loc sărbătorile pietrii de temelie pentru monumentul eroilor morți în război.

În fața unui public mult, pînălele Gh. Chiriac a oficiat un serviciu divin, apoi a ținut o frumoasă cuvântare. Dl Gh. Hupășu, administratorul pișii mulțumesc membrilor din comitet pentru ajutorul dat. A mai vorbit dl Ciobotariu, președintele comunei interinale.

ROMÂNUL ANDREI MARCU, din orașul East Youngstown (America) și născut din comuna Birtiu, județul Hunedoara, a inventat o nouă șa de bicicletă cu arcuți așa fel încât să nu sdruncine de loc. Dănsul a căpătat brevet pentru aceasta. Românii noștri ne duc cinstea neamului pretutindeni.

DE OARECE AVEM PHEA MULTĂ imbușeală de articole primite la redacție, rugăm pe fiecare să aibă răbdare, că-i vine rândul ca la moară.

SOLDATUL GRĂNICER ROMÂN Rojea Zenovici, a fost împușcat de doi grăniceri bulgari, pe când păzea niște cai al plutonului lângă comuna Ghioi-Rasi din județul Bazargic.

Soldatul a fost atacat în chip miștos și fără puțință de a se apăra, întrucât era dezarmat. Grav rănit, el a fost dus la spital.

ÎN ORAȘUL SATU-MARE (Ardeal) s'a prins o contrabandă de matase. Iona Indrik, a vândut unui om un metru de mătăsu cu 200 de lei. Acesta a spus unui-altuia, care vândă preț neobișnuit de ieftin a reclamat poliției. Luată din scurt liona, a spus că și ea a cumpărat dela negustorul Steimitz. Poliția a făcut o cercetare la locuința lionei, unde a găsit 104 metri mătăse fină, care a fost confiscată.

TOTI ABSOLVENTII PREPARAN- DIEI din Gherla, cari au terminat cursul al 3-lea, în anul 1894, sunt poțiti să se prezinte la întrunirea de 30 de ani, întrunire care se va ține la 10 August (și nu la 6 Iunie după cum a fost publicat în revista „Învățătorul” No. 4—5) în localul institutului din Gherla. Pentru dela această întrunire să nu lipsească nici unul, pe motivul că nu au știut — ar fi de dorit ca fiecare să comunice această veste acelor cărora le cunosc adresa. Fiecare este rugat să-și procure biografia pe care să o citească cu aceea ocazie și să-și anunțe participarea la această întrunire mie: Nicolau Pop, inv. director în Huedin.

ÎN ȚARA NOASTRĂ s'au scos peste tot 3000 kg. de aur. Costul (preț) unui kilogram de aur este acum de peste cincizeci de mii de lei. În lumea întreagă s'a scos în 1923 ar în preț de 7 miliarde lei. Cel mai mult aur se scoate în California (America), Africa de sud, India și Munții Urali (Rusia).

LA CERNĂUȚI, în urma străduinții dlui general Mircescu, se va ridica în cimitirul eroilor, un mare monument. Monumentul a fost dat în executare sculptorului Horia Miculescu.

CULTURA POPORULUI dând o deosebită însemnătate micșinilor cooperatiste, din țară, va publica orice articol în această privință, articole venite dela contabilii, dela băncile populare, societăți de consum, tovărășii sătești și altele. Rugăm pe toți cari au cunoștință în această ramură, să ne trimită articole scurte și cu mizer, pentru a fi publicate.

LA CERNĂUȚI, în urma străduinții dlui general Mircescu, se va ridica în cimitirul eroilor, un mare monument. Monumentul a fost dat în executare sculptorului Horia Miculescu.

FAMILIA NOASTRĂ REGALĂ se va duce în cursul lunii August, la Bled, în Jugoslavia, spre a petrece timp de trei săptămâni pe lângă familia regală sarbă.

LA BISERICA SILVESTRU din București s'a sărbătorit desvelirea monumentului eroilor cazuți în război. Au vorbit preotul Bidoianu, secretarul general la culte dl V. Gh. Ispir, carora le-a răspuns A. S. Regele Prințipele Carol. Serbarea a luat sfârșit prin defilarea școlii primare de fete, orfanii de război, o delegație a invalizilor din război și o companie cu muzică și drapei, care a dat onorurile și apoi a deliat.

Către sprîjlații noștri. — Preoți, învățători și săteni cărturari, vă rugăm să răspândiți această foae cât mai mult. Mijlocul ar fi acesta:

Să îndemnăți pe prieteni să o citească;

Să ne trimiteti liste cu numele acelor gospodari cari credeți că s'ar abona la foae;

Cineva din sat, iubitor de carte, să ne ceară nu număr de foi, ca să le împartă pe bani, la țărani. Dacă în sat s'ar găsi o prăvălie unde să vândă foia ar fi și mai bine.

O foae costă 3 lei iar pentru strădanie, dăm 60 bani, adică să primim numai 2 lei 40 bani.

Cu felul acesta de împrăștiere a „Culturii Poporului”, vom fi în stare să aducem cât mai multe îmbunătățiri la ea.

ASTAZI DUMINECA 6 Iulie, la Brașov, s'a deschis o expoziție de animale și paseri de casă din rasele cele mai bune. Ministerul de domenii va da premii bunilor crescători.

ÎN CHIȘINĂU s'a înființat Cercul studenților români naționaliști „Al. Ioan Cuza”. Scopul cercului este: cultivarea datinilor strămoșești, promovarea virtuților creștine, dragostea de muncă, respectul legilor țării, iubirea de neam, trezirea conștiinței naționale la sate prin șezători literare, întemierii de bibliotecă și asociații culturale, ajutorarea morală și materială a membrilor cercului, înființarea unui camin pe lângă universitate pentru studenții ținutului Chișinău.

Președintele cercului a fost ales Andrei Berzevski, doctorand în drept, vice-președinte Frangulea Const. student la Iași și Crusevan Boris de la Universitatea din Buj, secretar Vasile Biau de la Universitatea din Iași: membri: Tănăsescu Octavian, Popescu Nicolae, Majeru Nicolae și Ursu Eugen; cenzori: Ursescu Dumitru, Crălov Vasile și Utum Teodor.

Această societate este prima încercare de grupare a studenților români și creștinii într-o asociație națională.

P. S. Sa Arhiereu Cosma Petrovici, a fost ales de curând Episcop al Dunării-de-jos.

UN TÂNĂR român de 20 de ani, anume Petre Ștefănescu-Goaingă, de loc din Brăila, ne face cinstea neamului românesc la Paris (Franța). El e cântăreț și are o voce uimitoare. A dat un concert și a fost recunoscut de mare artist de criticii muzicali pariziensi.

ÎN JUDEȚUL SATU-MARE s'a declarat boala de autrax (armarar) printre vite. La Ghilvaci au murit 3 vite, la Berveni 2 și la Crai Dorăți 4 vite. S'au luat masuri.

ÎN COMUNA SĂN-NICOLAU mare din Banat, în 22 Iunie, s'a sărbătorit deschiderea unui internat de băieți pe lângă școala medie, mulțumita stăruințelor e dl-l București, director școlii. Internatul poartă numele „Principele Carol”. Serviciul religios a fost săvârșit de protoierul Cioroianu și preoții comunei iar răspunsurile le-a dat minunatul cor de țărani și țărance din Nieren, condus de țăranel Nistor Micăle.

La masă, au luat cuvântul dl-lul Costea, prefectul județului, revizorul școlar dl-l Cioabău și dl-l București. După masă a fost o întrecere de coruri.

DOCTORII DIN NEW-YORK (America) se interesează de un tânăr, care vede toate lucrurile pe dos. Citește pe dos, scrie pe dos și tot ce se petrece pe dos. O scrisoare de a lui nu poate fi citită de cât în oglindă. Când te depărtezi de dănsul se dă la o parte; el crede că te aproprie. Căzul lui e foarte rar. Mai sunt oameni cari văd pe dos dar aceia nu vor să recunoască. Tânărul acesta, flos, s'a încredințat că vede pe dos și a mărturisit cazul lui doctorilor. Sunt leacuri pentru îndreptarea vederii celor ce văd pe dos, așa că doftorii au nădejdea că-l vor îndrepta.

Nu mai există boala de porci, epidemie și boalele de gură — la primădiului veterinar dr. DĂVID ELEMER, care este conștientat prin lege și o folosește acestuia fiindare gospodari li poate asigura o prădire de porci sănătoși, bine mănătoare și bine dezvoltată, mai lute îngrășătoare și bine mănătoare.

Un pachet de un sfert de kg. împreună cu instrucțiunea modului de întreținere costă 20 lei. Pentru comenzi și cooperativă în pachete de 20 bucăți a un sfert de kg. trimitte contra sumei de lei 300, trimitte înainte sau 310 lei cu ramburs la locaș țara. Reprezentanții noștri general pentru toată România: firma

„DESINFECTOR” a primădiului veterinar dr. DĂVID ELEMER, care este conștientat prin lege și o folosește acestuia fiindare gospodari li poate asigura o prădire de porci sănătoși, bine mănătoare și bine dezvoltată, mai lute îngrășătoare și bine mănătoare.

Un pachet de un sfert de kg. împreună cu instrucțiunea modului de întreținere costă 20 lei. Pentru comenzi și cooperativă în pachete de 20 bucăți a un sfert de kg. trimitte contra sumei de lei 300, trimitte înainte sau 310 lei cu ramburs la locaș țara. Reprezentanții noștri general pentru toată România: firma

SOBS & COMP. T-MUREȘ, Str. Principea M. 2 La comenzi rugăm a indica punctos adresa exactă (județul poșta ultimă)

Interesul fiecărei gospodari este ca în fiecare an să cumpere o gospodari și comenzi înțelegă comenzi această publică și să vină în prăvăliile lor această materii de apărare

ÎN AMERICA „CULTURA POPORULUI” se vinde cu 5 cents exemp.

ÎNCEIEREA ANULUI ȘCOLAR LA ȘCOALA PRIMARA DE STAT DIN HUEDIN

1 Șeșia română

În 22 Iunie la ora 3 p. m. s'a făcut solemnitatea încheierii anului școlar la secția românească a școlii de stat cu un program bogat și variat. S'au cântat trei cântări frumoase de corul școlii, condus cu multa pricepere de dra Aug. V. Ionescu. Apoi s'a jucat sub conducerea dlui Anton Ilesiu comedia în un act: „Păcală chinăș” sub conducerea dlui Ion Ciupan poema „Fericirea României”, și dialogul „Îngânul la țarg de vite”.

La această solemnitate au fost de față bărbați și femei din jurul Huedinului, din Calata Mare, din Calățele, în fine, Almasul Mare, Mărgau și alte comune. Au rămas toți încântați de frumoasa serbare, aducând mulțumite dlui învățător, care atât de mult a muncit pentru înmămurarea copiilor lor.

ÎI Șeșia maghiară

Cu o zi mai înainte s'a ținut solemnitatea încheierii anului școlar și la secția maghiară. Elevii acestei școlii, sub conducerea d-nei învățătoare Maria Lovecki au cântat cantece românești și maghiare și au recitat poezii așiderea în amândouă limbile. La solemnitate au fost de față o mulțime de unguri din Huedin, cari acum înțau-oră au aratat interes față de școala de stat.

ÎN CHINA ESTE O GAZETĂ cu numele „King-Coo” care a fost scoasă întâia oară pe la anul 911 după Hristos și are o vechime de 1 mie și 13 ani. Din anul 911 până astăzi stăpânirile cari s'au perdat la carma acelei țări au tăiat capul la vreo 13 redactori dela această gazetă, fiindcă n'au scris pe placul împăraților.

GUVERNUL ROMÂN ÎRMÂND s'a constatat averea minorilor și interzișilor supuși români, administrata cumulativ de casele orfanale ungare din județele rămase Ungariei și cari nu au suferit nici o modificare teritorială în urma Tratatului de pace dela Trianon, reprezentanți legali ai minorilor și interzișilor supuși români sunt datori să declare Sedriei Orfanale creanțele lor, făcând parte din gestiunea cumulativă a caselor orfanale ungare.

Declarațiunile vor trebui să conțină numele și domiciliul declarantului, totalul creanțelor declarate indicarea casei orfanale în a cărei gestiune cumulativ se găsesc creanțele declarate și data la care aceste creanțe au intrat în această gestiune.

Aceste declarații urmează să fie făcute cel mai târziu până la 10 Iulie viitor la Sedria orfanalei competente.

SĂTENI, dintre domniile voastre sunt cei mai mulți cari știți să punți pe hârtie gândul vostru, așa cum trebuie: de aceea vă rugăm, cari vă buziți a spune lucruri bune, — ca să învățăm și noi cărturarii dela domniile voastre — să ne scrieți pentru a ne tipări în foaie aceasta, care este a voastră. Vrem să auzim sfaturile voastre, vrem să ne cunoaștem de aproape, vrem să vă spunem și voi pașurile voastre, cum mai este prin țara și cum aș dori să fie. Și vorbind un sătean din Sărabia, și altul din Banat, și altul din Bucovina, și altul din Ardeal și altul din Dobrogea, ne vom cunoaște mai bine și ne vom iubi mai mult.

POSTUL DE JANDARMII din comuna Chintea, județul Ismail (Băsarabia), a reușit să prindă pe pericolosul bandit Borună, din localitate, care de vreo zece ani, jefuia împreună cu alții județele Ismail, Tulcea și Cetatea-Albă.

Pentru această faptă vrednică de laudă, noi locuitorii din această comună, ca drept recunoștință aducem cele mai vii mulțumiri jandarmilor dela postul nostru și rugăm pe Dumnezeeu să dea întodeauna asemenea slujitori țării noastre.

Din activitatea cercului cultural „V. Alecsandri” din Bicaz

Cercul Cultural „V. Alecsandri”, format din inimoși învățători. Dumitru Trifan, Pr. T. Bors, Didica Trifan, T. Ursu, A. Papadame, V. Șandulescu, Calistrat Bogdan, Orghidan, Alexandrina Pituru și V. Mihăilă, și-a deslășurat activitatea, după cum urmează:

Prima ședință s'a ținut la școala primară „Prințipea Ileana” din satul Chisirig, în luna Noembrie, când s'a alcătuit programul pentru tot anul. A doua ședință s'a ținut la școala primară din satul Tasea, în luna Decembrie. A treia ședință s'a ținut la școala primară din satul Cărnău, în luna Martie. Au vorbit la această ședință, d-nii T. Ursu, Pr. T. Bors și D. Trifan revizor școlar.

În ședința intimă dra D. Trifan a vorbit despre „Educația voinței”, iar dl Victor Șandulescu despre „Metodica Gramaticii”. A urmat apoi serbarea școlară compusă din recitări și coruri. Corurile și poeziile au fost bine pregătite. După serbare, sătenii au plecat foarte mulțumii rugând pe d-nii învățători să mai facă astfel de serbări.

A patra ședință s'a ținut la școala primară din comuna și satul Tărcău, în luna Mai, unde au vorbit, în ședință publică, d-nii: A. Papadame „Despre Economie”, Calistrat Bogdan, învățător la această școală, Pr. Verșescu despre „Combaterea luxului”, care bănuie acest ținut, arătând cât rău îndură locuitorii pe urma luxului. A mai vorbit Pr. T. Bors, președintele cercului, despre „Munca”, arătând pe scurt activitatea societății forestiere „Albina” din localitate, careia se datorește înflorirea Tărcăului și construirea mai multor școli primare.

Dl C. Bogdan a înveselit publicul cu frumoasa producție a elevilor: poezii, coruri, ș. a. Deși sala mare a fabricii unde s'a ținut ședința era foarte mare, totuș era nelăcăpătoare față de atăta public.

A cincea ședință și cea din urmă s'a ținut la școala din satul Ardeluța com. Tărcău, în ziua de 8 Iunie. Călătoria dela Tărcău până la Ardeluța se face cu trenul sub numitei societăți. Două vagoane descoperite, împodobite cu flori și orengi de mesteacăn, au dus pe învățători la Ardeluța.

Trebuie să mai amintim că, împreună cu învățătorii cercului au călătorit și o parte din personalul administrativ al Cooperativei „Albina”.

D-l și dna Ciupală, directorul Cooperativei d-l Ciconi, d-l Mazarici, secretar, dl Chirțescu contabil, ș. a. Pentru mulți dintre învățătorii această călătorie, au făcut-o pentru lăutara oară. Frumusețe rară, adevărat colț de rai e „Valca Tărcăului” datorită societății „Albina”, această vale a devenit tot mai mult cucerită de toți acei cari vreau să cunoască „diamantele naturii”.

Tot datorită societății „Albine”, atât de harnică este școala în Ardeluța cât și în Tărcău.

Ajunși la Ardeluța am luat masa comună în sala „Oaile Vizitatorilor”. Au ridicat paharul dl Trifan, arătând faptele bune ale „Albinei”, aducând mulțumiri dlui director Ciupală; C. Bogdan, arătând mulțumirea ce o are în suflet, văzând călădura sufletescă domnește; Mazarici, arătând cum a luat ființă această societate care posedă peste 30 Km. cale ferată și în plus, atâtea mașini în fabrică cât și locomotive. A mai vorbit un domn despre „Biblioteca Populară” înființată în acest sat de către susnumita societate, arătând că numără câteva mii de volume și este cercetată de toți lucrătorii din acest sat. La masă a mai luat parte și dl Victor Filip, directorul fabricii din această localitate.

După masă a urmat jocul și serbarea școlară. D-na Alexandrina Pituru, învățătoare în acest sat, a dat dovadă de dragoste pentru munca ce o îndeplinește. Elevii școlii au executat cantece și jocuri de toată frumusețea. Au recitat și elevii școlii din Tărcău. La ora 8 sara, trenul a plecat spre Tărcău, în urale de bucurie. Această ședință a cercului, a fost una dintre cele mai frumoase. Pentru toți, cei cari au luat parte, va fi o amintire neștearsă.

VICTOR ȘANDULESCU TOPOUTZA

AVIZ

Se aduce la cunoștință d-lor acționari cari au subscris acțiunile emisiunea IV-a a societății noastre, că în ziua de 30 Iunie 1924 urmează a efectua vârsământul al doilea în sumă de lei 300 de fiecare acțiune subscrisă.

Acest vârsământ va putea fi de asemenea achitat prin compensație cu couponul exercițiului 1923 al acțiunilor provizorii, care va fi acceptat în valoarea dividendului de lei 127,25. Posesorii chitanțelor definitive asupra acțiunilor emisiunii a III-a realizată în 1923 și cari nu participă decât la jumătatea beneficiului net al exercițiului 1923, pot întrebunța dividendul de lei 63,25 ce revine acestor acțiuni. Pentru acțiunile acestei ultime categorii, achitarea dividendului pe cale de compensație, va fi constatată prin aplicarea unei stampile. Couponul acțiunilor ale căror posesori sunt străini locuind în străinătate, nu va fi acceptat decât pentru valoarea de lei 120,50 resp. 58,75, dat fiind majorarea impozitului asupra dividendului acestor acțiuni.

În caz că acționarul nu va efectua vârsământul la data fixată, va avea de plătit dobânzi moratorii de 16 la sută, societatea rezervându-și dreptul de a proceda, în caz de neplată la termen, conform dispozițiilor prevăzute de lege și de statute.

ION I. NEDELESCU
AVOCAT
BUCUREȘTI
STRADA OTETARI
Nr. 6.
dă consultații gratuite abonaților „CULTURII POPORULUI”

Pentru proprietari de mori și mașini de treerat

Avem permanent în depozitele noastre, în calități superioare:

- Pietre de moară, franceze, orig. „Ofener”, „Quarit”
- Scule pentru morărit
- Mătase pentru site
- Site de bronz
- Chingi pentru elevatori
- Curele de transmisiune
- Curele de cusut
- Legături de curele
- Ceară pentru curele
- Colofoniu
- Ulei de uns mașini
- Ulei pentru cilindre
- Căni de uns
- Ungătoare, diferite sisteme
- Sticle pentru ungătoare
- Unsoare pt. ungătoare Stauffer
- Manometre
- Klingerit
- Plăci de Asbest
- Garnitură de indesit
- Tablă perforată
- Compoziție pentru lagăre.

Orice articole de trebuință pentru MORI și MAȘINI

Departamentul Mașinelor al r. a. s. a.

SIBIU, Strada Sărel No. 22
TG-MUREȘ, Piața Mihai Viteazul
SIGHIȘOARA, Strada Baier No. 47
MEDIAS, Piața Cazărmei.

CONT CURENT LA INSTITUTUL DE CREDIT FUNCIAI DIN SIBIU.

NU UTAȚI!
FUNCTIONARI DE STAT CIVILI SI MILITARI A CERBE
REDUCERE 10%
CAND CUMPARATI LA MAGAZINUL
„MISSIR”
CLUJ, Str. MEMORANDULUI 11.

Anunțuri gratuite! Ca să fim cât mai folositori, am deschis o listă de abonatori noștri, — ca condiția însă să nu fie nici negustori, nici comercianți — primim spre publicare fără bani, anunțuri de vânzări și cumpărări, ori de altă natură.

SE ADUCE la cunoștință celor interesați că Asociația sătenilor din satul Voinești, comuna Popești, jud. Tulova are de vânzare: una garnitură de treer sistemul „Clayton” completă și în stare bună.

Doritorii se vor adresa la Banca populară „Mușuroiul” din satul Voinești sau d-lui notari al comunei Popești, jud. Putna.

SCRISORI DELA ORAȘE

DIN TURNUL-SEVERIN
In zorii dimineții de 22 Iunie, cântăreții celei mai vechi societăți corale din vechiul regat, „Doina”, sub conducerea d-lui prof. Paulian, au pornit la Rușca, o frumoasă și curat românească localitate din Banat.
Ajunși în gara Teregovă, sunt întâmpinați de o mulțime de intelectuali și săteni în frunte cu d-nii: Judecător I. Naiculescu, primpretor Biju, inginer Fotoc, pretor și notarul Teregovoi, Humița dir. școlii din Rușca și o mulțime de săteni. D-nii Humița, salută pe „Doiniști”, cu cuvinte bine simțite, le mulțumesc pentru osteneala și jertfa ce fac, cutreerând satele Banatului, pentru desăvârșirea unirii noastre suferite.
D-l prof. Paulian mulțumesc tuturor pentru frumoasa primire ce se face „Doiniștilor”.
Din gara Teregovă, în trăsură, pornira cu toții spre Rușca. Cele mai farmecătoare priveliști se desfășura ochilor oaspeților, cari stăpâniți de atata vraja, nu puteau îndesul lăuda minunile naturii.
La ora 8 și jumătate dimineața ajunși în Rușca, de-așupra unei mari porți împodobite cu frunze și flori sta românescul salut: **Bine-ai venit.** Toate casele și ferestrele lor sunt împodobite cu flori și scoarte naționale, care de care mai artistice lucrate de harnicele gospodine de aici.
Ajuns în dreptul școlii, satul întreg în frunte cu distinsul lor păstor sufletesc pr. Sârbu, D. Humița al doilea învățător, primarul comunei, primăria pe oaspeți în cele mai însuflețite urări și cuvântări.
După o mică gustare, are loc producția elevilor și elevilor școlii sub conducerea d-lui dir. Humița. Atât coralele cât și recitățiile au fost foarte bine reușite și au mișcat pe oaspeți cari au felicitat și pe d-l director cât și pe micii copilași.
La orele 10 a început serviciul divin oficiat de p. arhiepiscop Sârbu-Fiu. După sfânta liturghie, s'a eșit cu litia la crucea din marginea satului. Atât la liturghie cât și la litie, răspunsurile au fost date în mod artistic de corul „Doiniei”.
La ora 1 a avut loc masa comună la care au luat parte peste 70 de persoane. Au toastat pentru coriști, d-nii dir. Humița, p. arhiepiscop Sârbu-Fiu, judecător Raiculescu și primarul comunei, cărora le-a răspuns mulțumind d-l prof. Paulian.
La ora 4 după amiază a avut loc serbarea corală populară dată de „Doina”, cu care prilej s'au cântat: **Pre Tine** de Lămașkin, **Nunta țărănească** de Viest, **Coasa, Trecut Valea, Jalba soareii** de Vidu, **Brăulețul** de Movilă și **Trăiască România mare** de Paulian.
D-l Valeriu Ciobă, a recitat în dialect bănățean versuri de Vlad Delamarina și dr. Gârdea,

secundare din localitate. Programul a fost bogat:
Exerciții colective executate de 400 elevi curs inferior al liceului „Traian”; exerciții suedeze de către celele școlii secundare de fete conduse cu multă măiestrie de dr. profesoară Vanghelita Nicolau.
Concursuri: Sărituri la înălțime cu prajina; la lungime; aruncarea discului și a suliței. Apoi: jocuri câmpenești executate de elevii școlii secundare de fete conduse de dr. profesoară Vanghelita Nicolau. Concursuri de alergări: la 100 metri elevi mici; la 100 m. mari și mici; la 500 m. mari și amatori și Foot-ball.
Producțiunile și sporturile au fost conduse de dl profesor I. Dumitrescu. Premiile se vor distribui cu o sărbătorire care se va anunța mai pe urmă. Tot timpul muzica Reg. 95 Infanterie a cântat.
La 29 Iunie a avut loc serbarea de fine de an în grădina Dragalina și distribuirea premilor.
GEORGE NĂSTĂSESCU
DIN ROMAN
In 19 Iunie a avut loc sărbătorirea celor 43 de absolvenți ai seminarului „Sf. Gheorghe” din Roman. A fost o sară de clipe pline de entuziasm, când fiecare simțea în sufletul lui o adâncă mulțumire, întruchipată în gândul viitorului, când profesorii și foștii lor elevi simțeau la fel. In această vază impresură pe toți ceie pe trecută clipe înălțătoare. Iată câteva crâmpe din marele și multe toasturi:
Absolventul Negoescu se ridică și spune: „Clipa de astăzi este cea mai mare clipă din viața noastră pentru noi, căci ea ne leagă mai strâns ca oricând, de profesorii cari ne-au împărtășit vloga minții lor, formându-ne atât pe terenul religios cât și pe cel științific. Desapărta noastră este un mister și recunoștința care voi nu o arătam nici prin lacrimi, nici prin scris, ci prin tăria sufletelor noastre, promițându-vă, că mergem pe drumul arătat de d-voastră”.
Apoi vorbește le. I. Vornice, directorul Seminarului, spunând că: „cea dintâi datorie e ca să-mi trimiț gândul la marele român Maj. Sa Regele, datorită căruia astăzi sărbătorim clipe fericite într-o Românie integrată; la Episcopul Lucian al Romanului, căruia vestea celor 43 de absolvenți i-a făcut o deosebită plăcere”, vorbind apoi de clipele de reculegere, de desănejde din viața omului, termină spunând că: „am întâmpinat multe, căci multe drumuri însingurate am făcut până la București pentru aprobarea redeschiderii acestui institut, pe o vreme de grea cumpănă pentru neamul nostru românesc. Prin sufletul meu de multeori a trecut sabia durerii, căci unii spuneau că este o ficțiune de a se redeschide acest institut. Am luptat, am răbătuț până în pânzele albe și azi mă bucur, că-mi văd coroana isprăvită și rodul desăvârșit al muncii mele. Noi avem speranță, că ve-ți fi așa cum vă credem și pen-

tru aceasta Dumnezeu să vă aibă în pază în misiunea voastră grea de păstor.”
La toastul directorului răspunde absolventul P. Gogescu: „se poate că după o strădanie de 8 ani, să fim alfel decum ne credeți? Voi profesorii, ați fost acei cari, prin fapte și prin cuvinte dulci și mângăitoare ați deschis în noi izvoare adânci și nesecate de muncă spre imobilizarea inimii și înălțarea sufletului. Vom căuta ca în biserică, în școală și în mijlocul poporului să ne purtăm ca adevărați apostoli, știind că idealul se indeplinește prin biserică și școală, urându-și, iubii profesori, să vă dăruiască Dumnezeu sănătate și să trăiți întrii mulți ani”.
Vorbește abs. Banbrabur care printre altele zice: „momentul acesta este așa de înălțare sufletească prin care noi trecem dela viața de școală în viațoarea vieții sociale. Dv. dlor profesori, vedeți în noi zările unui viitor strălucitor și noi ne vom strădui ca să făurim pârghia moralității, pentru-ca astfel să scoatem poporul din mizeria acestei vieți, încercată cu păcate. Dar să nu întârziem, ei să trecem repede dela lumea vorbelor la lumea faptelor.”
Vorbește apoi V. Iordache profesorul și subdirectorul seminarului: „Masa comună este prima masă, decând s'a redeschis acest institut, masă care simbolizează momentul pășirii dv. într-o viață pe care n'ați cunoscut-o, plecați în viața grea a apostolatului. Am nădejde că nu veți vânatiori de partea materială ci de suflete, căci voi sunteți lumina lumii și sarea pământului. Menirea preotului este sfântă și misiunea lui este cea mai grea. Preotul înseamnă o luptă între bine și rău, o luptă între suflet și trup, o luptă în contra materialismului și a imoralității. Iubiții mei, să aveți nădejdea în Dumnezeu, căci Mântuitorul a zis: „fiți cu mine și îndrăzniți, căci Eu am biruit lumea”. Să aveți conștiința datoriei, căci noi profesorii trăim în speranță, că veți îndeplini recomandațiile noastre din școală.”
Vorbește profesorul Al. Dăscălescu: „Ați plecat cu sacul de cunoștință și mi se pare că ați uitat arma sincerității, dar să nu uitați că în viațoarea vieții, datoria voastră e de a vă pregăti cu arma sincerității, care este baza prosperării unui neam.”
După profesorul Dăscălescu vorbește, profesorul de filosofie, Diamand care, printre altele spune: „în viața noastră de profesori avem puține clipe de bucurie. Pe unii oameni îi așteaptă situații materiale; aceștia se bucură de toate bunurile și plăcerile vieții. Noi nu avem altă bucurie, decât de a făuri sufletele voastre. Toate bunurile lor nu prețuiesc decât clipele acele de bucurie! Toată munca noastră e închinată vouă, căci pentru voi ne-am irosit toată vloga, pentru voi ne-am pregătit și ne-am strădui și aceste clipe nouă ne sunt dăruite. În viața aceasta obșeură și anonimă puținii știu de sforțările noastre, dar noi ne vom bucura de succesul cel veți re-

porta. Trezând pragul vieții să vă faceți în întregime datorii, căci viața este amăgitoare. Fiți pregătiți cu bărbăția, căci la fiecare pas, dușmanii vă osândesc: voi văsliti mereu... Sunteți propoveditorii celei mai frumoase și mai sublime religii: cea creștină. Mândriți-vă cu ea, căci toți au recunoscut-o. La congresul studențesc din Peking, toți au strigat: „ne trebuie religia creștină, cu civilizația apuseană, dați-ni-L pe Hristos!” Religia creștină reprezintă maximum de civilizație și să nu lăsați să se stingă steaua creștinismului; în frunța valurilor vieții, cum înfrunță stăruia valurile mării furioase. Acestea sunt ceea ce vă dorește profesorul vostru.”
Vorbește abs. Vornice: „e ultima seară când stăm cu dăscălii la masă, cari au știut să ne dea primele jaloane ale vieții, care ne-au învățat cu dragoste. Dv. sunteți acei cari ați făcut legătura tainică a sufletelor noastre. Promitem, că dacă noi suntem pârghia neamului românesc, vom răsați în sufletul românismului sentimentul religios, dragostea de lege și de neam, vom răspândi lumina cunoștințelor adevărurilor în întunericul de azi.”
Au mai vorbit: abs. Niculescu, dr. I. Bădărău, profesor de limba română, Al. Epure și prof. le. Gh. Vlad. Masa s'a sfârșit la ora 1 noaptea despărțindu-ne cu toții în urale.
Am credința că aceștia sunt forțe noi, cari au plecat în largul lumii: sunt 43 de făclii cari au purces pentru propovedinrea Evangheliei, a binelui, a adevărului și a frumosului.
Dumnezeu să-i binecuvânteze!
N. C. Muntmarog
DIN TG. NEAMȚ (Moldova)
Datorită faptului că în orașelul nostru avem o sală de teatru și cinematograf, avem fericirea ca din când în când să putem lua parte la câte o reprezentație teatrală și mai des la cinematograful. Și dacă din cauza greutăților de călătorie, precum și din cauza slăbunii concurs dat de localnici, nici o trupă nu se abate pe la noi, totuși putem vedea din când în când câte o reprezentație teatrală, dată de vre-un grup de amatori, sau de elevii vre-unei școli.
Astfel în seara zilei de 8 Iunie, am avut plăcerea a lua parte la o serbare dată de elevii școlii normale „Gh. Asachi” din Piatra N. din venitul căreia se vor cumpăra aparatele necesare unui laborator pedagogic ce s'a înființat la aceea școală.
Datorită concursului dat de autoritățile locale în frunte cu d. C. Radu, administratorul plășii Cetatea Neamț, serbarea a avut o deplină reușită, atât morală, cât și materială.
Luera neobicinuit la noi; au luat parte toți intelectuali și oficialitatea târgului, ofițeri și trupa batalionului de jandarmi. Serbarea a fost formată din două părți: prima din recitări, coruri și câteva buciți muzicale, executate de orchestra școlii, condusă de maestrul Kamel,

absolvent al conservatorului din Viena. Partea a doua, comedia în două acte: „Doi morți vii” de V. Alecsandri, executată în mod căt se poate de natural de elevii clasei V-a a susnumitei școli.
In rolurile principale au fost bine elevii: Bursuc și Crăciun.
După serbare a urmat joc, care a ținut până la ziua. Cu părere de rău s'a văzut că acele jocuri zice moderne, dar cari sunt așa de sălbatic, își fac apariția acolo unde numai ce e românesc ar trebui să-și aibă locul. Totuși aceste jocuri joșnice nu pot pătrunde în mitocul intelectualilor români, în mijlocul adevăraților români.
Serbarea aceasta a rămas deci tot o serbare cu adevărat românească, a cărei însemnătate nici nu se poate arăta prin vorbe. In aceste vremuri de adânci frământări și preraieri sociale, astfel de petreceri sunt menite a desvolta gustul pentru tot ce e românesc, în români, cari sunt pe cale a se înstrăina.
Cinste se cuvine celor cari înțeleg glasul vremurilor noastre și din parte-ne, nu putem decât să mulțumim conducătorilor școlii normale „Gh. Asachi” din Piatra Neamț cât și elevilor, pentru petrecerea ce ne-a procurat.
I. S. L.
DIN BOTOȘANI
In sara zilei de 14 Iunie a. e. cohorta „Mihail Eminescu” din localitate a dat o frumoasă sevătare în sala teatrului „M. Eminescu.”
Afară de cercețași și cercețeage, a mai luat parte și lume înaltă.
Sevățoarea a fost deschisă de către corul cercețaselor care a cântat „Imnul cercețasilor” și alte cântece foarte bine reușite.
Corul a fost condus de către d-ra Manu, profesoară de muzică, dela școala secundară de fete.
Apoi dl avocat Oprescu instructor, a ținut o frumoasă cuvântare, vorbind despre „Curentele literare”. După ce face o expunere a literaturii noastre din trecut; amintind totodată pe marii noștri scriitori ca: Eminescu, Negruz, Ioan Creangă, P. Cerna, s. a., dsa arată criza prin care trece literatura noastră dela război încoace.
Această criză, spune dsa de dătoarește foarte mult mediului în care trăim.
Combate foarte mult revistele imorale care au ieșit și ies cu ghioră și care nu fac decât să otrăvească vârstarele tinere, cari vor fi cetățenii de mâine.
Au cântat din vioară cercețasii Risachevici și Arter, elevi de liceu, întovărășiți fiind la pian de către Marovici, cercețas. Orchestra liceului a cântat câteva buciți minunate sub conducerea dlui prof de muzică, Mihail Gr. Poslusniuc.
Apoi cercețasele au jucat jocuri naționale sub conducerea drel Răutu profesoară de gimnastică la școala secundară de fete.
Dl Vasile Gasparovici, cercețas și elev de liceu el 8-a a recitat bine poezia „Armistițiul” de V. Militaru.
Cercețasul Munteanu a recitat mai multe anecdote foarte bine reușite.

Fondul strâns dela această sevătoare va servi pentru o călătorie care se va face de către cercețas și cercețeage la Praga și Constantinopol.
Dl comandant al cohortei, N. V. Adam depune o muncă neobosită pentru îndrumarea tineretului spre bine și tot ceea ce este frumos.
Victor P. Nicolardi
DIN COȚMANI (BUCOVINA)
Cu ocazia sfârșitului de an, școala primară din comuna Oșehile, a dat o serbare școlară a căru program a fost compus din 42 numere, versuri și muzică. Serbarea s'a deschide cu cuvântarea dlui diriginte al școlii N. Tăutul, care în cuvinte puține, dar simțite, arată munea depusă de întreg corpul didactic pentru progresul școlii. Mulțumeste apoi celor cari au luat parte la serbare și după ce urează mulți ani M. M. S. S. Regele și Regina, serbarea se începe cu Imnul regal, cântat de corul școlii în două voci, condus de profesorul C. Holiție. Poeziile și bucițile de muzică care au urmat au fost căt se poate de bine spuse și cântate. De observat a fost faptul, că elevii școlii vorbesc foarte bine românește deși nu învață decât de doi ani această limbă.
Dl revizor școlar Reus, mulțumeste dlui diriginte și întreg corpului profesoral, care au muncit pentru reușita serbării.
Au luat parte afară de tot corpul didactic din județ, dd. revizor școlar Teofil Reus, prof. universitar Sbirea, paroh Mihai Bucoveschi și alte persoane străine precum și un foarte mare număr de săteni.
Succesul serbării școlare din Oșehile, ne-a arătat, căt să poate obține atunci când se munceste cu tragere de inimă, și totodată căt de bun mijloc de naționalizare, nu numai a școlarilor dar chiar și a sătenilor, sunt acestea serbări.
— Liceul „Dimitrie Cantemir” din Coțmani și-a terminat cursurile pe ziua de 25 Iunie, iar pe ziua de 30 Iunie a avut loc o serbare școlară.
— Dl Teofil Reus, revizor școlar, a terminat o piesă de teatru școlar, în trei acte, intitulată „Urmările beției”. Acțiunea se petrece la țară, iar personajele sunt preotul, învățătorul, primarul, jandarmul și câțiva săteni. Scopul piesii este, după cum ne-o arată și titlul, combaterea alcoolismului. Scrișă într-o limbă curat românească, și ținând sama atât de subiectul ei, care e de actualitate, cât și de interesul pe care-l deșteaptă înăd dela început acțiunea, cred că piesa dlui Reus este menită să ocupe cel mai de seamă loc în teatrul școlar, care există până în prezent la noi.
— Dl doctor Oscar Josan, președintele judecătoriei din Coțmani, a fost înaintat la gradul de prim-consilier și lăsat la aceiași judecătorie. Fiindu-ne cunoscută munea pe care o depune dsa în îndeplinirea serviciului, găsim că înaintarea dsale este o răsplătă bine venită, și-i dorim, să-i vedem în curând într-o funcție mai mare.
V. PAVEL

O RECLAMA folositoare se face în „CULTURA POPORULUI” care se tipărește în 56 mii de exemplare

Cea mai mare întreprindere pentru export și import de
MOTORE
Intrebuinate și nouă, de puteri pentru motorină benzina, gaz natural și gaz metan. Motor Diesel orizontal și vertical.

Construcțiuni de mori și diferite mașine pentru mori.
Mașine cu vapor semistabile.
Mașine de tăcat în condițiuni de plată favorabile.
Consiliu și expertize de inginer gratuit!
Este, prospecte se trimis liberit.
Inginer TEODOR HOFFMANN
CLUJ, Str. Regina Maria 38.

De depină garanție ca înaintea cu războiu — cele mai bune
CURELE DE TRANSMISIUNE
de armatorele specialități: Cercele de piele pentru dinazari, Compasare și tot felul de piei pentru întrebuințare tehnică — liferază
FRĂȚII RENNER & COMP.
SOCIETATE ANONIMĂ
C L U J
14-21

Specialitățile fabricii de bere **CZELL** din Cluj
'Hercules'
Bere nutritoare, specialitatea brună din malt dublu — și
'Monostor'
Bere deschisă — mult apreciată.
14-25
din cauza calităților lor neîntrecute s'au dovedit ca marca cea mai superioară. Se capătă pretutindeni.

ESTE RECONOSCUT DE TOȚI CĂ,
LIQUERUL BOGSZA
ESTE CEL MAI BUN, MAI VERITABIL ȘI NEÎNTRECUT!
CETIȚI ȘI ABONAȚI
CULTURA POPORULUI

MAȘINI DE TREERAT

cu motoare de benzină și de acționat cu mână sau cu vârtejul, furnizăm ieftin și în bună calitate
Departamentul Mașinelor
al r. a. s. a.
SIBIU, Strada Sărei No. 22.

ASTRA
Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A.
DIRECȚIUNEA GENERALĂ:
BUCUREȘTI, Str. Lascar Catargiu 11
Telegrame: VAGONASTRA BUCUREȘTI.
Scriitori: CĂSUȚA POȘTALĂ 136, BUCUREȘTI.
41-11
Autobuse
de pasageri pentru orașe și localități balneare. Preiecte de exploatare și de rentabilitate la cerere.
Camioane
cu transmisie prin cardan, sau lanțuri. Capacitate 3½ tone.
Automobile-elsterne
pentru transportul de uleiuri, benzină, și petrol. Capacitatea 3550 litri.
Automobile cu pompă de incendiu pentru pompieri.
Automobile stropitoare pentru orașe, lărgimea de stropit 5 metri.
Strunguri de precizie pentru tăierea de ghevi-duri Withworth, millimetric și modul. Distanță între vârfuri 1000, 1200, 1600 și 2500 mm.
Piese cu excentric cu cursă de 30 mm. presiune de 8 tone.
Grupuri electrogene de 3,5 Kw, 110 sau 220 Volți, putând alimenta 150 becuri de 25 lumini.
Motoare de benzină de 6, 14, 45, 60 și 90 HP.
Mașini de găurit de 15 mm. și 35 mm.
Produsele noastre se găsesc cu prețurile originale de fabrică la următoarele firme:
ARAD: Intreprindere de Mașini și Automobile, Str. Alexandri 6.
BRAȘOV: „Silvania” Intreprindere Technică, Strada Spitalului 64.
CLUJ: Blaga Emil, Intreprindere Technică, Piața Ștefan cel Mare 3.
LUGOJ: Schwäbische Zentralbank, Filiale Lugoj.
MEDIAȘ: Maschinenabteilung der S. S. Landwirtschafstverein.
ORADEA-MARE: „Economia” S. A. Comerț și Indust., P. M. Viteazul
SĂTEMAR: Frații Printz, Fabrică de Mașini și Turnătorie.
SIBIU: Maschinenabteilung der S. S. Landwirtschafstverein.
SIGHIȘOARA: Maschinenabteilung der S. S. Landwirtschafstverein.
TÂRGU-MUREȘ: Biró E., Ing. meș. cu dpl. Intreprindere tehnică, Str. Ștefan Voda 1/a.
ȚIMIȘOARA: Schwäbischer Landwirtschafstverein.